

A Preliminary Look at the Rare *Leeuwengroot* of Groningen *

Paul A. Torongo & Raymond van Oosterhout © 2018 (REVISED)

Table of Contents

p. 2	Introduction
p. 2	The Groningen <i>Leeuwengroot</i>
p. 4	Who was Reinald of Coevorden?
p. 6	A. Previous Literature Regarding the Groningen <i>Leeuwengroot</i>
p. 7	Meyer, 1860
p. 8	Dannenberg, 1883
p. 8	Feith, 1893
p. 8	Suhle, 1931
p. 9	Berghaus, 1958
p. 10	Puister, 1972
p. 10	Grolle, 2002
p. 12	Conclusion (A)
p. 12	B. Who Were The Lords of Coevorden?
p. 12	Van der Chijs, 1855
p. 13	Feith, 1893 (2)
p. 20	Blok / NNBW, 1911
p. 24	De Groot, 1935
p. 25	Puister, 1972 (2)
p. 25	Schaap, 1979
p. 26	Grolle, 2002 (2)
p. 29	Conclusion (B)
p. 30	C. For Whom Was the Groningen <i>Leeuwengroot</i> Minted?
p. 31	The Events of 1360 and 1371
p. 32	Arend, 1844
p. 33	Westendorp, 1832
p. 33	Meyer, 1859-1860 (2)
p. 36	Dannenberg, 1883 (2)
p. 36	Feith, 1893 (3)
p. 38	Suhle, 1931 (2)
p. 40	Puister, 1972 (3)
p. 40	Schaap, 1979 (2)
p. 41	Grolle, 2002 (3)
p. 43	The Groningen <i>Leeuwengroot</i>
p. 44	Miscellany
p. 46	Conclusion (C)
p. 46	Final Conclusion
p. 47	Acknowledgements
p. 48	Literature (Bibliography)
p. 53	Appendix A: <i>Oorkondenboek Groningen en Drenthe</i> (transcriptions) 248 (p. 50); 1229 (p. 51); 253 (p. 51); 310 (p. 52); 347 (p. 53); 355 (p. 53); 357 (p. 54); 394 (p. 54); 415 (p. 55); 451 (p. 56); 453 (p. 56); 475 (p. 57); 590 (p. 58); 591 (p. 59); 599 (p. 60); 705 (p. 61); 736 (p. 61); 755 (p. 62); 850 (p. 62); 894 (p. 63); 905 (p. 64); 906 (p. 64); 1229 (p. 51)

Introduction

It was not our original intention to publish a report on the Groningen *leeuwengroot* at this point in time. However, during the course of preparing our report on the Wittmund Hoard (1858), it became apparent that an enormous number of pages would be required in order to properly discuss this coin type, of which only 1 specimen is known from the Wittmund Hoard, and only another 2 specimens are known at all.

The coin itself is not difficult to describe, rather, it is the question of the coin's maker that requires such a lengthy discourse; no one knows for sure for whom the coin was struck.

As always, we welcome any comments, corrections, additions or creative criticisms from the reader. This is a revised version of the original text.

The Groningen *Leeuwengroot*

V.d. Chijs —^[5]

Meyer *RBN* (1860), p. 161 & Plate X, n° 16^[18]

Feith —^[10]

Dannenberg, *ZfN* X (1883) p. 232, n° 100^[8]

Suhle, *ZfN* XLI (1931), n° 79^[22]

Puister, *De Florijn* (1972), p 19, n° 16^[19]

Grolle 16^[13]

DNB NM-08175 (formerly KPK 8175) / 2.20 g.
Wittmund Hoard (1858)

‡ MONETA + GRONINGHE
¶ AL DVS KOV REI
‡ BENdictv : SIT : NOME : DNI : NRI : DC : IHV . XP

Note that the central lion is not properly aligned with the obverse legend and outer border. The leaf mark after MONETA has a long, straight stem. The Roman N's in the outer legend are unusual for such a late *leeuwengroot*, as is the word DEI. The pellet after IHV may have been intended as :. The coin has a full flan, yet it is fairly light in weight, possibly indicating a late issue.

This coin is from the Wittmund Hoard (1858), and was originally housed in the *Provinzialmuseum* (now *Landesmuseum*) Hannover, Germany. But in 1859, the *Koninklijk Penningkabinet* in The Netherlands made a trade with the *Provinzialmuseum* in Hannover. This trade involved some of the coins from the Wittmund Hoard, and included this Groningen *leeuwengroot*. Some of the coins received in the trade were described by then-director J.F.G. Meyer in ref. 16 & 17.

Another specimen of this type is known, found in Kimswerd in The Netherlands (Friesland province) in 1994:

DNB-09458 / 2.01 g.
NUMIS 1016934
Found 1994, Kimswerd, Friesland NL

This piece seems identical to the Wittmund Hoard coin shown above. In his report on the Schoo Hoard (1927, ref. 22), A. Suhle reports a third example (Item 79)^[22], which is currently be in the collection of the Bode Museum, Berlin (1.90 g.).

In comparison with the *leeuwengroten* of other regions, there are several unusual features to this Groningen type. The border consists of 11 leaves and a lion, and the obverse legend begins with a cross, yet the {abbreviated} word DEI appears in the reverse, outer legend, which is not the usual combination. There are Roman N's in the outer legend, which is unusual for such a late coin. The orientation of the central lion is odd. All of these things, plus

the light weight, make it impossible to date the coin simply by comparing its characteristics to other *leeuwengroten* types.

Minting of *leeuwengroten* in Groningen while such coins were not being struck in either Flanders or Brabant (or perhaps more importantly, in Holland, Guelders or Horne) seems unlikely (allowing, of course, for that period of time which would have been required for the spread of the *leeuwengroot* to have reached the Groningen area, although Feith's "fifteen to twenty years" [10] seems excessive).

Minting of *leeuwengroten* in Flanders began in 1337 and continued on and off until March, 1364. Minting of *leeuwengroten* in Brabant occurred during the same period, also on and off, but more "off" than in Flanders, and minting ceased in Brabant by mid-1363.

However, previous authors (de Witte, GhysSENS, Duplessy) report that the MONETA BRABA *leeuwengroten* of Johanna and Wenceslas of Brabant were struck c. 1382-1383 in what would appear to be a "second wave" of *leeuwengroot* minting in Brabant (which may have begun c. 1382). Based on the coins themselves, it seems that this "second wave" was followed by imitative fractional *leeuwengroten* in Megen, Gennep, Batenburg, Luxemburg and perhaps other places as well. It is quite possible that the Groningen *leeuwengroot* was struck during this {apparent} later phase of *leeuwengroot* minting, sometime between c. 1382 and 1383 (death of Wenceslas of Brabant, end of Brabant coins?) or 1392 (loss of Groningen by Reinald IV).

Who Was Reinald of Coevorden?

The reverse legend of the coin clearly indicates that the coin was struck for a "Reinald of Koevorden", but who was this person, exactly?

Depending on which source you consult, there were either four "Reinalds", Lord of Coevorden, numbered I - IV, or only three, numbered I - III. (For those readers who feel the urge to skip ahead to the Conclusion: we are of the opinion that there were four Reinalds, I - IV.)

In addition to these men, a number of other important *personages* make their appearances in the story, including a lady known as Ida van Selwerd, around whom much of the tale revolves. Ida was the heir to {at least part of} the Prefecture of Groningen when her father Henry of Selwerd died in c. 1357. Between the death of her father and her marriage to Herman of Coevorden (the brother of two of the Lords of Coevorden, Reinald III and Johan) in 1360, Ida was under the guardianship of a male member of her family. These facts may or may not have had anything to do with the striking of the Groningen *leeuwengroot*, but many authors seem to believe that they do.

The Prefecture of Groningen had been the property of the Bishop of Utrecht since the 11th century. Since the middle of the 12th century, the bishop had leased out Groningen and the lands around it (and as it turns out, to various branches of one family) [20]. There were several other areas around Groningen that were also leased from the Bishop of Utrecht, e.g. Selwerd, Coevorden, Goo, Wolde, etc. A number of these were held by the same extended family (i.e. the van Selwerds, van Groenebekes, van Koevordens, etc.) As was typical of the Middle ages, everyone involved was trying to secure more land, power and wealth for themselves and their immediate families.

With regard to the Groningen *leeuwengroot* under discussion, Dannenberg mentions Reinald III (1344-1364) and Reinald IV (1382-1402), but doesn't make any further statements as to the coin's origin [8].

According to Berghaus, this is a coin of "Koevorden, Reinald II [sic], (1376-1402) Löwengroot von Groningen." [2] (this is an error: with these dates, it must be Reinald IV... or Reinald III if there were only ever 3 "Reinalds"). Based on how the rest of Berghaus' list is written, this wording would seem to indicate that it is a coin of the Lordship of Coevorden struck at Groningen. Note, however that Dannenberg and Berghaus are not in agreement as to the details regarding "Reinald of Coevorden".

Once we consult Feith (ref. 10), Puister (ref. 19) and Grolle (ref. 13), the story becomes nightmarishly complicated, to such an extent that it would be better not to comment on the theories of these authors for the moment (see p. 12 for more information).

Given the relevant dates, the Groningen *leeuwengroot* could only have been struck for Reinald III or Reinald IV. How, when and why either one of these men would have struck *leeuwengroten* with the name Groningen on them, and under what authority, remains a mystery. Given the situation in the area at the time, it seems possible that the coins were not actually struck in the city of Groningen itself, and/or that Reinald did not actually have the "right" to strike such coins.

We are now faced with three challenges:

- a) Sifting through the previous literature regarding the Groningen *leeuwengroot* (and other Selwerd, Coevorden and Groningen types), in order to separate fact from fantasy
§ *Previous Literature Regarding the Groningen Leeuwengroot*
- b) Sorting out exactly who the Lords of Coevorden were, and when they ruled, in order to determine which Reinald may have struck *leeuwengroten* in Groningen (including sifting through the previous literature regarding the Lords of Coevorden and Groningen in order to separate fact from fantasy)
§ *Who Were the Lords of Coevorden?*
- c) Sorting out exactly who the other players were (e.g. Ida van Selwerd), and their relationships to and with one another, in order to determine for whom the Groningen *leeuwengroot* was minted (including sifting through the previous literature in order to separate fact from fantasy)
§ *For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?*

Since we ourselves were not alive in the 14th century, we are forced to rely upon information provided by others regarding the Lords of Coevorden, who they were, and when they ruled. Small, relatively unimportant baronies such as Coevorden rarely make it into the history books and so information about them can be hard to come by. On those few occasions where one can actually find a book or an article that discusses these small realms, the author's source for his information is often not provided, preventing one from double-checking the data. And more often than not, sources are not in agreement with one another. We are heavily dependent on source material that we cannot verify, which is not our preferred method of operation.

The fact is, all of the information we have about “Reinald of Coevorden” has been extracted from medieval documents (e.g. the *Oorkondenboek Groningen en Drenthe* (*OGD*, ref. 33), and usually by inference. For example, Reinald I can be demonstrated to have been alive on 18 June, 1315 by his appearance in the document *OGD* n° 1229. His death is inferred from the appearance of his three sons in the document *OGD* n° 253 (dated 24 December, 1316), wherein sons Reinald (II), Rudolph and Henry are dealing with family property – which is to say that Reinald I is not dealing with family property and is therefore likely to have died – and so on. (See Appendix A, *Oorkondenboek Groningen en Drenthe*.)

The following sixty-plus pages are a look at the previous literature regarding the Groningen *leeuwengroot* and the Lords of Coevorden. But the final result will leave the reader little more enlightened about the coin’s origin than if you were to stop reading at this point. The coin is as described on the preceding pages, and the previous authors do not know for whom the coin was struck any more than we do, although some of their theories are interesting.

A. Previous Literature Regarding the Groningen *Leeuwengroot*

Van der Chijs (ref. 5) does not report this type of coin at all, which seems odd, since he reported the other *leeuwengroten* from the 1859 Hannover trade (i.e. those from Horne). The Wittmund Hoard, first described by Dannenberg (1883, ref. 8) and subsequently listed by Berghaus (1958, ref. 2), contained at least 1 Groningen *leeuwengroot*. Some of the coins (Groningen *leeuwengroot* included) were also described by Meyer (1860, ref. 17 and 18). The Schoo Hoard (1923) was described by Suhle (1931, ref. 22), including 1 Groningen *leeuwengroot*.

Despite Meyer’s 1860 *RBN* article describing the coin, Feith (ref. 10) and R. Serrure (ref. 21) did not report the Groningen *leeuwengroot* type at all, while Puister (ref. 19) and Grolle (ref. 13) both did.

Meyer, 1860

(ref. 18)

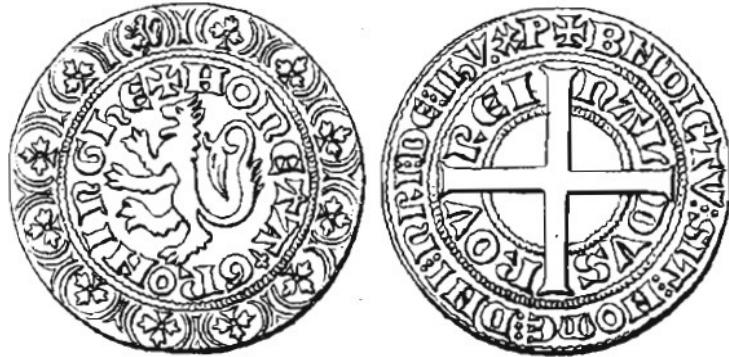
In *RBN* 1860, Meyer describes 12 *gros tournois* and 4 *leeuwengroten* (including a Groningen *leeuwengroot*, Item 16, p. 161), the majority of which can still be found in the NNC/DNB collection. Meyer does not actually mention the Wittmund Hoard by name, and all of his illustrations show incorrect details. This seems to be the first report of the Groningen *leeuwengoot* type.

16. Av. **¶ MONETTA † GROHNGHE.** Lion. Le tout dans une bordure de onze fleurons et d'un petit lion.
Rev. Légende intérieure : **R^EI | N^AL^I | D^VS | K^OV.** Légende extérieure : **F^BN^OI^CT^V | S^IT [:] N^OM^E : O^NI : O^RI : D^E : I^HV : X^P.** Croix traversant la légende intérieure.

A. 2.20.

Meyer, RBN 1860, p. 161 ^[18]

Meyer transcribes the mark after IHV as a triple pellet, although his drawing shows a single pellet. His illustration is generally inaccurate (errors indicated in red):

Meyer, RBN 1860, pl. X, 16 ^[18]

GROHNGHE
N^AL^I D^VS K^OV R^EI
N^OM^E

See p. 33, § *For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?* for Meyer's opinions concerning the minter of the Groningen *leeuwengroot*.

Dannenberg, 1883

(ref. 8)

100. REI—RNL—DVS—KOV R/: MONETAT+ GRONINGHE

(oben Löwe). Rev. Belge IV. Ser. IV. Bd. S. 161.

Reinold III. von Kovorden wird 1344 u. 1364, und Reinold IV.
1382 u. 1402 erwähnt. v. d. Chijs (Friesland, Taf. XXI, XXII)
hat verschiedene Münzen von ihnen, diese aber nicht.

Dannenberg, *ZfN* 10 (1883), p. 232 [8]

Like most old books, Dannenberg does not indicate round O's when they occur (cf. Meyer's transcription). His reference "Rev. Belge IV, Ser. IV Bd. S. 161" is Meyer, *RBN* 1860, p. 161 (ref. 18).

Dannenberg mentions both Reinold III and Reinold IV, but does not give a specific opinion about who had this coin struck, which was probably the best approach.

Feith, 1893

(ref. 10)

The 'leeuwengroot' in the title of Feith's *Rijder- en leeuwengroten van Koevorden en Selwerd* is actually referring to the *grand blanc ½ groot* that was in circulation just before minting of the *leeuwengroot* began in Flanders (etc.) in 1337, which also has a central lion as its main type.

Because he was attempting to sort out the Lords of Coevorden and disentangle them from one another, as are we, Feith's article must be scrutinized along with the other previous literature. But since Feith does not report on the Groningen *leeuwengroot*, we shall discuss his contributions to the subject in the next sections (*Who Were The Lords of Coevorden?*, see p. 13 and *For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?*, see p. 36).

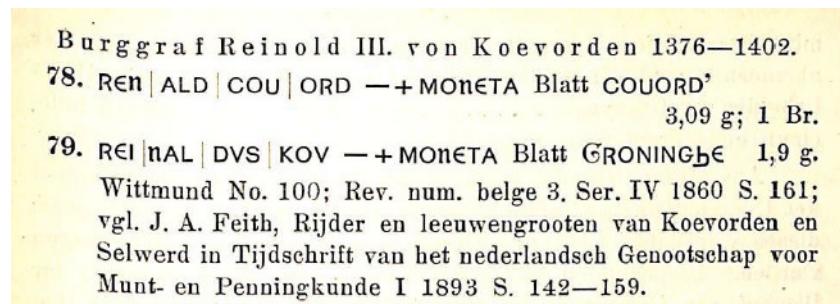
Feith seems to have been completely unfamiliar with Meyer's 1860 *RBN* article (ref. 18), which featured the Groningen *leeuwengroot*.

Suhle, 1931

(ref. 22)

Item 79.

¶ MONETAT+ GRONINGHE
RNL DVS KOV REI

Suhle, *ZfN* (1931). p. 81

Suhle cites Dannenberg (“Wittmund No. 100”, ref. 8), Meyer (“Rev. num. Belge 3, Ser. IV S. 161”, ref. 17) and Feith (ref. 9). He lists 1 coin from the Schoo Hoard (p. 87), at 1.90 g.

See p. 38, § *For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?* for Suhle’s opinions concerning the minter of the Groningen *leeuwengroot*.

Berghaus, 1958

(ref. 3)

In 1958, Peter **Berghaus** published a list of coin hoards found in East Frisia and their contents, including the Wittmund Hoard. Berghaus cites Dannenberg (ref. 8) and v. Gelder (ref. 12) among his references. On p. 51, Berghaus lists “*Sonstige Groschen*” for the Wittmund Hoard, including:

“*Koevorden, Reinald II [sic], 1376-1402 Löwengroot von Groningen. v. d. Chijs —.
Fd. Wittmd. 100.”¹⁾

1) Regierungsdatum nach frdlicher Mitteilung von Dr. H. Enno van Gelder. Den Haag.”
[2]

The reference “Fd. Wittmd. 100” is Dannenberg’s 1883 *ZfN* report, Item 100 (the Wittmund Hoard (1858), ref. 8).

Berghaus’ text is written so as to indicate that the piece is a coin of the Lordship of Coevorden struck at Groningen, but it also seems clear that Berghaus is not actually adding any new information. He states that he got his “Reinald’s” dates from H.E. van Gelder, but unfortunately, van Gelder got it wrong (see p. 25), and the dates given by Berghaus actually indicate Reinald IV, not Reinald II.

Puister, 1972

(ref. 19)

Puister's 1972 article does not add anything to our knowledge of the Groningen *leeuwengroot*. On p. 19, Puister provides a photograph of the Wittmund Hoard coin (NM-08175), although he does not give any legend transcriptions. He says that the coin is an imitation of the Flemish *leeuwengroot* of 1339, which is only true in the most indirect sense. He says that it is not clear by what right a Lord of Coevorden could strike coins in Groningen, and he then proposes what he feels to be a likely scenario (see p. 40, § *For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?*). On p. 19, Puister reports on the Groningen *leeuwengroot*:

“Een nabootsing van de Vlaamse leeuwengroot van 1339 die blijkens de opschriften te Groningen is geslagen. Met welk recht een Koevordense heer op zijn naam te Groningen munten kan laten slaan, is niet geheel duidelijk.”^[19]

Grolle, 2002

(ref. 13)

On p. 200 of his book, Grolle provides photographs of the Wittmund Hoard, Groningen *leeuwengroot* (NM-08175), and the Kimswerd find (DNB-09458).

Grolle lists the Groningen *leeuwengroot* as his number SEL 6.1, described in detail on p. 200. Unfortunately, he also provides the reader with a fair amount of misinformation. Grolle writes in an authoritative style that gives the impression that he knows what he is talking about, but at the same time he fails to differentiate between known facts and his own opinions and theories, or provide reference sources for his claims. Since some of his “information” is patently incorrect (and provably so), all of his “information” becomes suspect and untrustworthy. It is probably best to ignore the text entirely, but to give a quick example (p. 200):

“{SEL} 6.1 LEEUWENGROOT (ca 1356 - 1360 {sic})
...in navolging van de Vlaamse leeuwengroot 1351-1363 {sic} in 1351 met 1,925 gr
AG....”^[13]

Grolle does not know for certain when the Groningen *leeuwengroot* was struck, despite his “ca 1356-1360” statement. The Flemish *leeuwengroot* in question was struck 1346-1364, not “1351-1363”.

Grolle claims that c. 1356, Reinald III struck *leeuwengroten* at Coevorden (his COE 3.3.1), although he lists said coin as “not retrieved”, despite Suhle’s report of a MONETA COURD / REN ALD COU ORD coin in the Schoo Hoard (2 examples currently in the Bode Museum collection in Berlin).

As references for the Groningen *leeuwengroot* (his n° 6.1, p. 200), Grolle gives:

- Pui (Coevorden) 16 [i.e. Puister, n° 16. Ref. 19]
KPK 8175* [now NM-08157]
RBN (1860) X, 16 [Meyer, ref. 18]
ZfN X (1883) 232, nr. 100 [i.e. Dannenberg p. 232, n° 100. Ref. 8]
ZfN XLI (1931), 81 [i.e. Suhle, *Schoo*, p. 81. Ref. 22]
CI 50.3288 * [i.e. coin DNB-09458 / NUMIS 1016934]
vo Wittmund (O. Fr. 1858/ca 1830)
[i.e. *vondst Wittmund, Oost Friesland*: the Wittmund Hoard]
Kimswerp (Fr., 1994 2.01 g.)
[i.e. Kimswerp, Friesland find: coin DNB-09458 / NUMIS 1016934]

According to Grolle (ref. 13):

2.4 Coevorden (pp. 178-179)

Reinoud III of Coevorden (1336-1369), also struck a *gros tournois* and a *grand denier*
3rd issue c. 1356 *sic*

- 3.3.1 *Leeuwengroot*, not retrieved, probably minted
- 3.3.2 1/2 *leeuwengroot*, not retrieved
- 3.3.3a 1/4 *leeuwengroot*, illustrated
- 3.3.4 1/8 *leeuwengroot*, not retrieved

2.5 Selwerd (p. 200)

Reinoud III of Coevorden as guardian of Ida van Selwerd (c. 1356-1360)

- 6.1a *Leeuwengroot*, illustrated
- 6.2 1/2 *leeuwengroot*, not retrieved
- 6.3 1/4 *leeuwengroot*, not retrieved, probably minted
- 6.4 1/8 *leeuwengroot*, not retrieved

Grolle has no actual evidence that any of his “not retrieved” coin types were ever minted at all.

See p. 41, § *For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?* for Grolle’s opinions concerning the minter of the Groningen *leeuwengroot*.

A: The Groningen Leeuwengroot: Conclusion

No one knows for sure when or for whom the Groningen *leeuwengroot* was struck. Based on all of the available information, it would seem that the coin must have been struck for either Reinald III of Coevorden (1336-1370) or Reinald IV of Coevorden (1376-1402), under whatever pretext (also unknown). Everything else is speculation, based upon unprovable opinions. Without new facts or information coming to light in the future, the question must remain open.

B. Who Were The Lords of Coevorden?

As mentioned previously, the Prefecture of Groningen had been the property of the Bishop of Utrecht since the 11th century. Since the middle of the 12th century, the Bishop had leased out Groningen and the lands around it. It appears that in the mid-14th century, the Lords of Coevorden were interested in trying to expand their power to include Groningen [20].

There were either 3 or 4 Lords of Coevorden named Reinald, depending on which source one consults. Thus, the sources are not in agreement as to the dates that the Lords of Coevorden were in power. In the original, medieval documents, there are several references to “Reinald, Lord of Coevorden” or “Reinald of Coevorden”, but these never include a number (i.e. Reinald III), and so modern researchers must use the dates of the documents to try and determine to which Reinald the text refers. This is often the original source for the confusion between Reinald II and III. The various Reinalds are also known as Reinoud, Reynald, Rainold, Reinalt, etc.

Dannenberg (ref. 8) and Berghaus (ref. 3) do not add any new information to the mix.

Van der Chijs, 1855

(ref. 6)

According to v.d. Chijs, there were four Reinalds (pp. 585-591):

pp. 585-586	Reinald I	1296 - 1315
p. 586	Reinald II	1315 - c. 1324 / 1328
p. 586		(a document of 1328 could be either Reinald II or III)
pp. 586-588	Reinald III	< 1344 - 1364+
pp. 588-589	Johan	1368 - 1371+
pp. 588-591	Reinald IV	< 1382 - 1402

V.d. Chijs mentions a letter from 1368, in which Johan is referred to as Lord of Coevorden, but at that point Reinald III was still alive. V.d. Chijs does not give a specific reference for this letter, but he seems to draw most of his information from Magnin.

Feith, 1893

(ref. 10)

Feith's lengthy discussion of the Lords of Coevorden begins on pp. 143 of his article. His conclusion is that there were only 3 Reinalds (p. 148):

Reinoud I (1288 – between 1315-1324)
Reinoud II (between 1315-1324 – 1370)
 (Coevorden *grand blanc* minted 1346/47 – 1395)
Johan (1368 – 1375)
Reinoud III 1376 – 1402
 (Coevorden *grand blanc* minted 1346/47 – 1395)

But is this accurate? Or is this is the point where Feith {incorrectly} merges Reinald I and II into one person, and thus {incorrectly} merges Reinald III and IV together as well? He seems quite proud of his new-found, albeit incorrect, “information”:

“Eindelijk nu is aangetoond, dat de regeeringsjaren der vroeger veronderstelde REINOUD II en REINOUD III samensmelten tot eene omtrent 50-jarige regeering van één REINOUD II...”^[10]

(Feith, p. 149)

Blok (p. 320) states that Reinald I was alive in 1315, but dead in 1316 (citing “Holthe tot Echten *Volksalmanak* vlg. 164” for Reinald I and 166 for Reinald II)^[4]. On p. 146, Feith states Reinald II’s father (i.e. Reinald I) was still alive in 1324^[10]. Who is correct?

From here on, the veracity of Feith’s “evidence” depends on whether or not Reinald I died c. 1316 (as per Blok *et al*) or whether he lived until c. 1324. Feith refers to “Reinald II” as the brother of Johan and says that “Reinald II” died in 1370 (pp. 146-147).

Feith is unable to convincingly prove that his contention is correct. The documents in question only say Reinald of Koevorden and nothing more. The relevant documents in the *OGD* (ref. 33) are as follows:

OGD n° 248 4 May, 1315 Reinald I ?
“...nepotis nostri Hinrick de Borclo...”
our grandson Henry of Borculo (or nephew or relation ?)

OGD n° 1229 16 July, 1315 Reinald I
“...Reynold van Covorde...”

OGD n° 253 24 December, 1316 Reinald II ?
“...nos Reynoldus, Rodolphus et . . Henricus, fratres, dicti de Covorde...”
Reinald, Rudolf and Henry, brothers

OGD n° 310 10 June, 1327 Reinald II ?
“...Reynaldo, borgravio in Koevorde...”
Reinald, burggraaf in Coevorden

OGD n° 347 18 November, 1336 Reinald III ?

“...Henric, de here van Borculo, min oem...” {1320-1338?}

Henry, the Lord of Borculo, my uncle

OGD n° 355 4 September, 1338 Reinald III?

“...wy, Reynolt borgrave to Covorde, Elisabeth, sijn echte wijf, vrouwe Hinrick, Johan unde Hermen sine brodere, Elsabe unde Nese, sine sustere...”

We, Reinald, bruggraaf of Coevorden, Elisabeth, his true wife, woman Hernrick, Johan and Herman his brothers, Elsabe and Nese, his sisters

There is no mention of a Reinald of Coevorden in any **OGD** document dated between the documents listed here.

Feith does not seem to go along with the other authors in inferring that the appearance of Reinald I's 3 sons in the December, 1316 document is cause to believe Reinald I has died. In November, 1336 Reinald (III?) refers to Henry, Lord of Borculo as his uncle; Henry was not Reinald II's uncle.

According to Feith (pp. 146-147), “Reinald II” {i.e. Reinald III} died in 1370, citing the *necrologium* of the St. Lebuinuskerk in Deventer:

“Anno Domini MCCCLXX in die beati Lucae Evangelistae 1) obiit dominus Reynaldus de Covordia baro, in ecclesia nostra ante altare S. Laurentii sepultus.” [10]

Dumbar provides a slightly different version (p. 362):

“VX. KL. Lucae Ewangelistae.

...

Anno domini MCCCLXX in die beati Lucae Evangelistae obiit dominus Reynaldus de Covordia Baro, in Ecclesia nostra ante altare S. Laurentii sepultus, qui dedit seu legavit nobis.....” [9]

It would appear that Reinald III was laid to rest on St. Luke's Day (18 October), 1370.

Despite this seemingly accurate information, very few other sources list Reinald III's death as having occurred in 1370. Why not?

One of Feith's shaky pieces of “evidence” is his statement that it is logical that it would have taken 15-20 years for the Flemish “leeuwengroten” [*grand blanc*] of Louis of Nevers to have been copied in Coevorden (p. 150), which is nonsense. While there certainly would have been a delay, it hardly seems likely that it would have taken as long as Feith contends for Flemish silver to reach Groningen. Trade goods and money moved fairly rapidly in the 14th century from place to place.

Feith further contends that the Coevorden *grand blanc* must have been struck “between 1346/47 and 1395”, citing van Holte tot Echten's *Een paar opmerkingen omtrent de munt der heeren van Coevorden*, in *Drentsche Volksalmanak*, 1884, p. 202 as corroboration (pp. 150-151). This seems unlikely as well; minting of the *grand blanc* ceased in Flanders in 1337. The *leeuwengroot* and the ‘lion with helm’ *groat* were the major, silver coins of Flanders during the period cited by Feith.

As always, it is our intention to provide complete transparency in our research, and with that in mind, we provide the relevant passages from Feith (ref. 10), pp. 143 – 151 [10]:

Nº. 1 van zilver, is een rijdergroot van REINOUUD van Koevorden. *Van der Chijs, dl. V pl. XXI* geeft de afbeeldingen (nrs. 9—13) van een aantal dier zeldzame, onderling verschillende, muntjes. Onder de afgebeelde muntjes is het thans in bespreking zijnde niet te vinden. Vertoont de eene zijde het korte gelijkbeenige kruis met het omschrift **SICRVM CRVCIS** en daaronder het randschrift **MONETAT KOVORDENSIS** en is dus deze gelijk aan de nr. 10 en 11 bij *van der Chijs*, de keerzijde geeft

t44

belangrijke afwijkingen. Ook hier de ridder met schild en uitgetogen zwaard op zijn paard, dat geheel met het tournooikleed en pluimsestaad op den kop is getooid, rijdende naar de rechterzijde, doch de tekening is zuiverder en het paard van edeler vormen dan bij een der door VAN DER CHIJS afgebeelde het geval is. Het randschrift luidt **REINOLDO DNS KOVORO**. Door VAN DER CHIJS wordt deze munt toegeschreven aan REINOUUD II van Koevorden, volgens hem levende omstreeks de 1^e helft der 14^e eeuw.

Nos. 2, 3, 4 en 5 eveneens van zilver, zijn volgens VAN DER CHIJS leeuwengrooten van REINOUUD II van Koevorden, men vindt deze in het werk van den grooten muntkenner afgebeeld op pl. XXI en XXII onder de nrs. 15 en 17.

Nº. 6 is eveneens een leeuwengroot van denzelfden Koevorder burggraaf. Is de zijde van den klimmenden leeuw, ook wat randschrift betreft, gelijk aan de nrs. 15, 16 en 17 bij *van der Chijs*, de keerzijde heeft wel dezelfde figuren, doch een afwijkend randschrift. Hier toch leest men op het nieuw gevonden muntje: **REINOLDO DNS KOVORO**.

Zoals boven reeds met een enkel woord werd aangegeven, brengt VAN DER CHIJS de rijdergrooten tot REINOUUD II en laat hij zich over de leeuwengrooten bij de beschrij-

ving 1) dier munten niet duidelijk uit. Evenwel moet men uit de geschiedenis der heeren van Koevorden, zooals die op blz. 587 wordt behandeld, opmaken, dat de leeuwengrooten door hem worden beschouwd als munten van REINOUD III.

De heer JOH. W. STEPHANIK, evenals VAN DER CHIJS in het vertrouwen, dat er vier Reinoud's zijn geweest, brengt in den nauwkeurigen geschiedkundigen catalogus zijner aan het Rijksmuseum in bruikleen afgestane verzameling (blz. 64) den hem onder n°. 2108 toebehorenden rijdergroot van Koevorden (*v. d. Chijs dl. V pl. XXI Nr. 9*) tot REINOUD III, wiens bestaan ongeveer tusschen 1344 en 1368 zou moeten vallen.

De kwestie is daarom zoo moeilijk op te lossen, omdat: 1°. de munten geen jaartallen vermelden, 2°. de type van munt moet beslissen, 3°. de regeeringsjaren der verschillende REINOUD'S van Koevorden slechts met moeite van elders uit de geschiedenis met juistheid kunnen worden aangegeven.

Toch zijn wij in dit laatste opzicht in betere conditie dan VAN DER CHIJS, die steunende op MAGNIN, 1) eveneens spreekt van vier REINOUD'S, die na elkaar tusschen = 1284—1402 heeren

1) *V. d. Chijs, V blz. 587 en 598.*

2) *Geschiedkundig Overzicht der Besturen in Drenthe, Gron. 1838.*

of burggraven van Koevorden zijn geweest. Door JHR. MR. R. O. VAN HOLTHE TOT ECHTER is in 1888 1) op kritische wijze uit oorkonden enz. aangetoond, wat men van de regeeringsjaren der heeren van Koevorden kan vaststellen. REINOUD I wordt aldaar gesteld 1288—tusschen 1315 en 1324. De heer VAN HOLTHE TOT ECHTER heeft zijne belangwekkende studie niet voortgezet, althans niet verder het licht doen zien en blijft midden in de regeeringsjaren van REINOUD II, wiens vader in 1324 reeds ter ziele was, steken. Hij noemt hem echter nog in eene oorkonde van 1354. Ook in de volgende jaren treffen wij REINOUD heer van Koevorden nog meermalen 2) aan, het laatst in eene onuitgegeven oorkonde van 1370 (datum niet vermeld), berustende in het Rijksarchief in Overijssel te Zwolle. 3) Zijn sterfjaar schijnt 1370 te zijn, zooals te lezen is in het necrologium 4) van de St. Lebuinuskerk te Deventer,

1) *Bijdrage tot de opvolging der dienstmannen, burggraven en heeren van Coevorden tot 1395 en hunne betrekkingen tot den bisschop van Utrecht.* I, te vinden in *Drentsche Volksalm.* 1888, blz. 145 en vgl.

2) In 1363 en 1364 bij DRIESSEN, *Mon. Gron.* blz. 221, noot 1; in 1398 in twee oorkonden van 1 November, gedrukt bij NIJHOFF, *Gedenkwaardigheden*, enz. II, blz. 231—239.

3) Zie *Tijdrekenkundig Register op het Oud-Prov. Archief van Overijssel* I, blz. 84, No. 3.

4) DUMBAR, *Kerkelijk en Wereldlijk Deventer* I, blz. 362.

waar wij vinden: „Anno Domini MCCCLXX in die beati Lucae Evangelistae 1) obiit dominus Reynaldus de Covordia baro, in ecclesia nostra ante altare S. Laurentii sepultus.”

In de laatste jaren zijns levens verschijnt naast hem zijn broeder JOHAN, heer van Koevorden, dien wij het eerst als zoodanig in eene oorkonde van 13 September 1368 2) aantreffen. Weldra zien wij JOHAN na den dood zijns broeders meermalen optreden, zoo in eene oorkonde van 8 Juli 1371 3), waar hij zich noemt »Johan here van Covorden voer ons ende Reynold onsen soen», en in eene onuitgegeven oorkonde van 11 Januari 1372 4) aldus aanvangende: »Wij Johan heer van Covorde bekennen dat wij bij rade ende consent Reynoldes onses soens ende unser rechten erffgenamen.” Het laatst treffen wij hem aan in eene ongedateerde oorkonde van 1375. 5) In het volgend jaar treedt de nieuwe REINOUD zelfstandig op, eene oorkonde van 21 Mei 1376 6) wordt door hem »junchere

1) = 18 October.

2) DRIESSEN, *Mon. Gron.* blz. 198. Dat Reinoud en Johan broeders waren, toont DRIESSEN aan in noot 1 blz. 231.

3) DRIESSEN t. a. p. blz. 298.

4) Archief v. Coevorden. Inv. No. 689.

5) JUNGJUS, *Codex dipl. et doc. pro historia Bentheimensi*, N°. 106, pag. 214.

6) Onuitgegeven oorkonde in Rijksarchief in Groningen (Register 1376 N°. 2.)

van Covorde” gezegeld, terwijl in twee latere oorkonden van 1 Mei 1382 en 6 Augustus 1386 1) de nieuwe heer zich betitelt als „Reynolt, here van Covorde, knape.” Deze is dus REINOUD III. Wij kunnen derhalve vaststellen:

REINOUD I 1288—(tusschen 1315 en 1324).

REINOUD II (tusschen 1315 en 1324)—1370.

JOHAN 1368—1375.

REINOUD III 1376—1402.

overgenomen, het is zeker voldoende op rekening dier afgelegenheid een tijd van 15 à 20 jaren te stellen, te meer waar ons beneden zal blijken, dat de leeuwengrooten ook ongeveer zulk een tijdsverloop noodig hebben gehad om in deze noordelijke streken navolging te vinden. Bovendien, indien het waar is, wat VAN DER CHIJS beweert, dat verschillende heeren deze ruitermunten lieten slaan in navolging van JAN VAN AVESNES, graaf van Hengouwen, omdat de Vlaamsche en Henegouwsche grooten gewild waren, (en het enkel in het randschrift afwijkend uiterlijk de juistheid dier bewering geloofwaardig maakt), dan is het niet aan te nemen, dat de heer van Koevorden de rijdergrooten naar Vlaamsch model zou laten slaan in een tijd, waarin de rijdergrooten in Vlaanderen reeds waren opgevolgd door leeuwengrooten. Eindelijk nu is aangetoond, dat de regeeringsjaren der vroeger veronderstelde REINOUD II en REINOUD III samensmelten tot eene omtrent 50-jarige regeering van één REINOUD II, kunnen de rijdergrooten wel niet anders als aan dien REINOUD II worden toegeschreven.

Eene noodzakelijke gevolgtrekking uit bovenstaande redeneering is, dat de leeuwengrooten van REINOUD van Koevorden ook moeten worden toegedacht aan REINOUD II. De leeuwengrooten toch werden het eerst geslagen door LODEWIJK VAN NEVERS, graaf van Vlaanderen,

die van 1322—1346 regeerde. Stellen wij weder een 15 à 20-tal jaren op rekening der afgelegenheid van Koevorden, dan vallen wij nog in de regeeringsjaren van REINOUD II van Koevorden.

Ook de heer VAN HOLTHE TOT ECHTEN bovennoemd heeft, doch op eene andere plaats 1), als in het boven aangehaalde stuk, zijne aandacht aan de Koevorder munten gewijd. Langs een geheel anderen weg als schrijver deses komt de heer VAN HOLTHE TOT ECHTEN tot eene ongeveer gelijksoortige slotsom, nl. »dat

de munten, die wij van de heeren van Coevorden aantreffen, moeten worden teruggebracht tot de tijdruijnte tusschen de jaren 1346 à 1347 en 1395.” De hoofdmotieven voor deze gevolgtrekking zijn gelegen, èn in de groote verandering in de positie en rechten van de Koeverden’s, wier titel burggraaf, prefect, kastelein of regter omstreeks 1346 plaats maakt voor die van Heer van Koevorden, èn in eene zinsnede uit eene oorkonde van 8 Augustus 1350 2), waar Reinoud heer van Koevorden spreekt van »unse ghelt, dat we slaen laet.” Het zinverband toch wijst er aldaar op, dat die munt nog geen algemeen ingevoerde en

1) Een paar opmerkingen omtrent de munt der heeren van Coevorden, te vinden in *Drentsche Volksalmanak voor 1884*, blz. 202.

2) DRIESSEN, t. a. p. blz. 187.

151

erkende was, dat eerst onlangs die munt was verschenen.

Thans rest ons het bewijs, dat op rekening der afgelegenheid niet meer dan 15 à 20 jaren mag worden gesteld. Wij moeten daartoe overgaan tot de beschrijving van N°. 7, het muntje van Selwerd.

Zijn de Koevorder munten zeldzaam 1), zoodat VAN DER CHIJS 2) niet onaardig opmerkt, »dat hunne geldstukken in de 19e eeuw tegen goud opgewogen zouden worden, hadden de heeren van Koevorden voorzeker niet gedacht;”.... de Selwerder zijn uiterst zeldzaam. VAN DER CHIJS kende er slechts drie, nl. een rijdergroot en twee leeuwengrooten. De verzameling STEPHANIK heeft één exemplaar, vermoedelijk de N°. 2 bij *van der Chijs* en toenmaals in het bezit van MR. J. H. QUINTUS te Groningen, die het door eene opgraving 3) in den kloostergrond van Selwerd 4) was machtig geworden.

Het thans voor den dag gekomen muntje is

1) Het museum te Groningen bezit nog een prachtig, zeldzaam goed bewaard exemplaar, nl. de Koevorder groot, geslagen in navolging van den groot van Aalst (*v. d. Chijs V pl. XXI no. 8*) en volgens *v. d. Chijs* blz. 594 slechts in één exemplaar bekend. Het Groningsche exemplaar werd in 1874 te Rottum (4 uur ten n. v. Groningen) gevonden.

2) *Dl. V.* blz. 600.

3) *Gron. Volksalmanak* 1851, blz. 137 noot.

4) Misschien is het niet overbodig even in herinnering

Review: We must conclude that Feith was wrong about the number of “Reinalds of Coevorden”. Despite leading us to the mention of Reinald III’s death in the *necrologium*, Feith himself does not add any new information, and only serves to muddle up the situation with misinformation.

Blok / NNBW, 1911

(ref. 4)

The *Nieuw Nederlandsh biografisch woordenboek* was edited by P.J. Blok and P.C. Molhuysen, but the entries on the Reinalds of Coevorden were all written by Blok. On pp. 320-321, Blok discusses the four Reinalds, stating:

• **Reinald I**

- alive in 1315, but dead in 1316 (citing Holthe tot Echten *Volksalmanak* vlg. 164 for Reinald I and 166 for Reinald II).
- *burggraaf* of Coevorden
- had two sons, Reinald [II] and Henry (Hendrik)
- in the *OGD passim*

On p. 146, Feith states Reinald II’s father (i.e. Reinald I) was still alive in 1324^[10]; this is the point where Feith merges Reinald I and II into one person. Why does Blok say that Reinald I was dead by 1316? In all likelihood because the next mention of a “Reinald of Coevorden” in the medieval documents is in *OGD* n° 253 (24 December, 1316), which implies that Reinald I is dead because his 3 sons (including Reinald II) are dealing with family property. However, this document was written very late in the year, and it seems likely that Reinald I must have been alive for some portion of the year 1316.

“COEVORDEN (**Reinald I** van Borculo *burggraaf van*), derde zoon van Hendrik II en Agnes, wordt het eerst vermeld 1291 als knape in verband met Groningen tegen alle vijanden. Hij was gewikkeld in de stichtste en drenstche-friesche veeten omstreeks dezen tijd o. a. met Ludolf van Gronebeke (zie dat art.) en leefde nog in 1315, niet meer in 1316. Hij liet na Reinald, die volgt, en Hendrik.

Vgl.: van Holthe tot Echten in *Dr. Volksalmanak*, 1888, 170 vlg.; *Oorkdbk. van Groningen en Drente*, passim.”

- Blok, *NNBW*, p. 320^[4]

• **Reinald II**

- was the son of Reinald I
- made himself “as good as independent” from The Bishop of Utrecht, Johan van Diest,
- *burggraaf* of Coevorden
- dead by 1338
- **OGD** n° 253, 310, 314, 315

“COEVORDEN (**Reinald II** burggraaf van), oudste zoon van den voorgaande, eveals zijn vader gewikkeld in de stichtste en drenstche-friesche woelingen en veeten. Hij maakte zich feitelijk zoo goed als onafhankelijk van bisschop Johan van Diest en is vóór 1338 overleden.

Vgl.: van Holthe tot Echten in *Dr. Volksalmanak*, 1888, 166 vlg.; *Oorkdbk. van Groningen en Drenthe*, no. 253, 310, 314, 315.”

- Blok, *NNBW*, p. 320 ^[4]

• **Reinald III**

- son of Reinald II
- from 1347, called himself Lord of Coevorden.
- *burggraaf* of Coevorden
- in 1350 was Lord of Borculo
- alive in 1368, but must have died before 1370
- **OGD** n° 355

“COEVORDEN (**Reinald III** burggraaf van), zoon van den voorgaande, belegert in 1338 Groningen en onderteekent in 1339 het verdrag, genaamd de ‘Commune Plicht’ met de stad en Drente. De onafhankelijkheid van Drente en Coevorden ten opzichte van het Sticht was in dezen tijd groot, zoodat hij zich sedert 1347 heer van Coevorden noemde; in dat jaar bekleedde hij ook het schoutambt van Twente en bezat het kasteel van Goor als bisschoppelijk leen. In 1350 was hij ook heer van Borculo en sloot een verdrag met Groningen, aan het hoofd van het ‘mene lant’ van Drente, dat in 1357 door keizer Karel IV tot een vrijgraafschap verheven werd onder zijn leiding als ‘vrijgraaf’ van het aldaar

gevestigde veemgericht. Hij was ook in de geldersche twisten gemengd aan de zijde van hertog Eduard (zie dat art.) en leefde nog in 1368, moet vóór 1370 gestorven zijn.

Vgl.: van Holthe tot Echten in Dr. Volksalmanak, 1888, 170 vlg.; Oorkdbk. van Groningen en Drente, no. 355 vlg.”

– Blok, *NNBW*, p. 320 [4]

• **Reinald IV**

- son of Johan and of Orbelia van Buren
- called *jonkheer* in 1376, and from 1380 *heer* (lord) of Coevorden.
- often confused with his cousin Reinald of Coevorden, knight, who had a son named Rolof (or Rudolf).
- lost the *burggraafschap* of Groningen and the Lordship of Salland in 1392, due to a lack of payment of the Bishop of Utrecht, Frederick of Blankenheim.
- lost Coevorden and Drenthe in 1402
- alive in 1415
- in the *OGD passim*

Blok, *NNBW*, p. 320 [4]

“COEVORDEN (**Reinald IV** heer van), zoon van Johan, die van 1371 tot 1375 als heer van C. voorkomt, en Orbelia van Buren, heet in 1376 ‘junchere’ en van 1380 af ‘here’ van Coevorden. Hij was een zeer onrustig en oorlogszuchtig heer, soms verward met zijn neef, heer Reinold van Coevorden, ridder, ambtman van Lage en bezitter van tal van stichtsche leengoederen in Drente en Twente, met wien en wiens zoon Rolof hij nog 1389 in proces ligt. Hizelf treedt in dien tijd herhaaldelijk op, samen met het ‘mene lant’ van Drente, waarover hij blijkbaar regeert, zoals zijn voorvaderen, zonder zich veel om bisschop Floris van Wevelinkhoven te bekommernen.

Hij verloor in 1392 wegens wanbetaling der pacht zijn rechten op het burggraafschap van Groningen en de heerlijkheid Salland, van zijn vader geërfd en stond ook verder met de regeering van het Sticht in slechte verhouding. Daarom ontstond sedert 1395 een strijd tusschen hem en bisschop Frederik van Blankenheim, die ‘huus ende borch’ te C., sedert lang van het Sticht ‘verdwaelt ende vervreemt’, weder opeischte. Eind Juni werd de burcht door den bisschop belegerd, terwijl Holland en Gelre R. steunden. De Drenten, klagend over R.’s knevelarijen, erkenden 14 Aug. den bisschop, die 19 Aug. stad en burcht bemachtigde en hemzelf tijdelijk op slot Hardenberg gevangen zette. Hij bleef intusschen gevangen, totdat 14 Mei 1397 een verdrag gesloten werd, waarin R. beloofde

binnen 5 jaren afstand te doen van Coevorden en Drente, waarvoor de bisschop hem 15000 schilden zou betalen, welk geld te Zutphen door de drie groote overijsselsche steden zou worden gedeponerd, of opnieuw de wapenen op te vatten. 4 April 1402 deed R. bij ‘vertichnis’ werkelijk afstand van Coevorden en Drente. Toch bleef hij nog deelnemen aan de friesch-drentsche veeten van dien tijd. Hij schijnt zich verder meestal in Gelre of te Borculo te hebben opgehouden onder bescherming zijner hertogelijke verwanten en leefde nog in 1415.

Vgl. over hem: Schmedding, Frederik van Blankenheim, 71 vlg.; Magnin, Besturen van Drente II, 1, 165 vlg., II, 2, 1 vlg.; Oorkdbk. van Groningen en Drente, passim.”

– Blok, *NNBW*, pp. 320-321 [4]

• **Johan**

For some reason, there is no entry in the *NNBW* for Johan, and he is only mentioned under Reinald IV:

- father of Reinald IV
 - husband of Orbelia van Buren
 - Lord of Coevorden 1371 - 1375
- [– *OGD* n° 590, 591, 599]

Review: Although Blok does not cite the specific sources for his data, his information seems to be correct, in general, for as far as we ourselves can discern. According to Blok in the *NNBW* (ref. 4).

Reinald I	? - c. 1315	[probably 1316]
Reinald II	? - c. 1337 / 1338	
Reinald III	c. 1338 - c. 1370	
Johan	1371 - 1375	
Reinald IV	1376 - 1380	<i>jonkheer</i>
Reinald IV	1380 - 1402	<i>heer</i>

De Groot, 1935

(ref. 14)

In de Groot's article on the House of Borculo, he reports on Reinald I of Coevorden, providing the following information:

Reinald I	1288 - 1315	p. 327
Reinald II	1316 - 1338	p. 329
Reinald III	1338 - 1370	p. 329
Johannes	1370 - 1372	p. 329
Reinald IV	† > 1415	p. 329
Rudolphus or Roelof	1316-1337	p. 329

When giving dates for medieval rulers, there are three possible methods that one could use:

- a) the dates of birth and death
- b) the dates that the person was in power ("reign")
- c) the dates upon which the person is named in medieval documents and records

Many authors do not make it clear which method(s) they are using (sometimes more than one method is used), and when this is the case, the assumption generally made is that the dates given are those of the baron's reign

De Groot was using the medieval documents for source information for his article. For Johan he states (for example) "*Johannes (1370-1372)*", while for Reinald I's second son, Rudolph, he states "...verschijnt van 1316-1337...", or "appears from 1316-1337" i.e. can be found in the medieval documents between these years, which is not to say that these were the {only} years that Rudolph was alive. For Johan, de Groot is also clearly using the dates that Johan can be found in the medieval documents, not the dates of his being Lord of Coevorden, nor the dates that he was alive. For Reinald IV, de Groot does not provide any date range, only the date of his death ("after 3 November, 1415").

De Groot states that we can infer Reinald I's death some time after his last appearance in the documents (on 18 June, 1315, citing *OGD* n° 1229) by the document *OGD* n° 253, dated 24 December, 1316, wherein his sons Reinald (II), Rudolph and Henry can be seen to be dealing with family property, the implication being that their father had died.

On p. 329, de Groot states that Reinald III became temporary Lord of Borculo (1350-1358) upon the death of Henry V of Borculo, whose daughter Henrike was a minor.

On pp. 371-372, de Groot provides a family tree (§ VI. *Een vervolg-genealogie*) that provides the following information:

Reinald I (1288-1315), *Burggraaf* of Coevorden, father of Reinald II (Rudolf, Henry)
Reinald II (1316-1338), *Burggraaf* of Coevorden, father of Reinald III and Johannes
Reinald III (1338-1370) married Elizabeth, died childless
Johannes (1338-1372) 1370-1372 Lord of Coevorden, brother of Reinald III,
is dead 1376
Reinald IV (1376-1415), son of Johannes, died childless

Review: De Groot seems to be in basic agreement with Blok, and his information seems reasonably accurate.

Puister, 1972

(ref. 19)

In his 1972 article, Puister follows Feith's lead in merging Reinald II and Reinald III into one (calling him "Reinald II"), thus eliminating the title Reinald IV entirely (calling him "Reinald III"). Grolle attributes Puister's error to an outdated, handwritten catalog from the Dutch *Koninklijk Penningkabinet* (p. 100) [13].

On p. 16 of his article, Puister provides a family tree that shows Jan (John) as the brother of Herman (husband to Ida of Selwerd) and of "Reinald II" (i.e. Reinald III), as well as father of "Reinald III" (i.e. Reinald IV).

The dates given by Puister, which he admits are questionable, are:

Reinald I	I	1284/8 - 1315/24
Reinald II	II / III	1315/24 - 1370
Jan		1370 - 1376
Reinald III	IV	1376 - 1395

Review: Like Feith, Puister adds no new information, and in fact, is likely to have provided misinformation.

Schaap, 1979

(ref. 20)

Much of what Schaap reports about concerns Ida of Selwerd and her husband, Herman of Coevorden. Schaap (p. 96) and Grolle (ref. 13, p. 245) state that Herman of Coevorden was the brother of Johan (Johan, Jan), Lord of Coevorden, which would make him the brother of Reinald III (previous Lord of Coevorden) as well. This is a detail not reported by Blok or de Groot.

Johan and Herman both referred to one another as "our dear brother"; it seems hard to imagine that these men would refer to one another in this manner in an official, legal document if they were not indeed brothers by blood (*OGD* n° 599, 1372):

"In oerkonde der waerheyt so hebben wy, **Johan, heer van Covorde**, onse segell an dessen brieve gehangen voer ons ende voer onsen rechten erffgenamen voers., ende hebben voert gebeden **Herman van Covorde, juncher van Selwerdt, unsen lieven broeder**, dat hy dessen brieff mijt onss besegelt hevet mijt synen segell tot enen tuege.

Ende **ick, Herman van Covorde** voers., omme bede willen heren **Johans, des heren van Covorde, unses lieven broeder** voerg..." [33]

Review: Schaap's information seems to be fairly accurate, for as far as we can tell. Most of what he had to say is dealt with in § *For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?* (p. 38).'

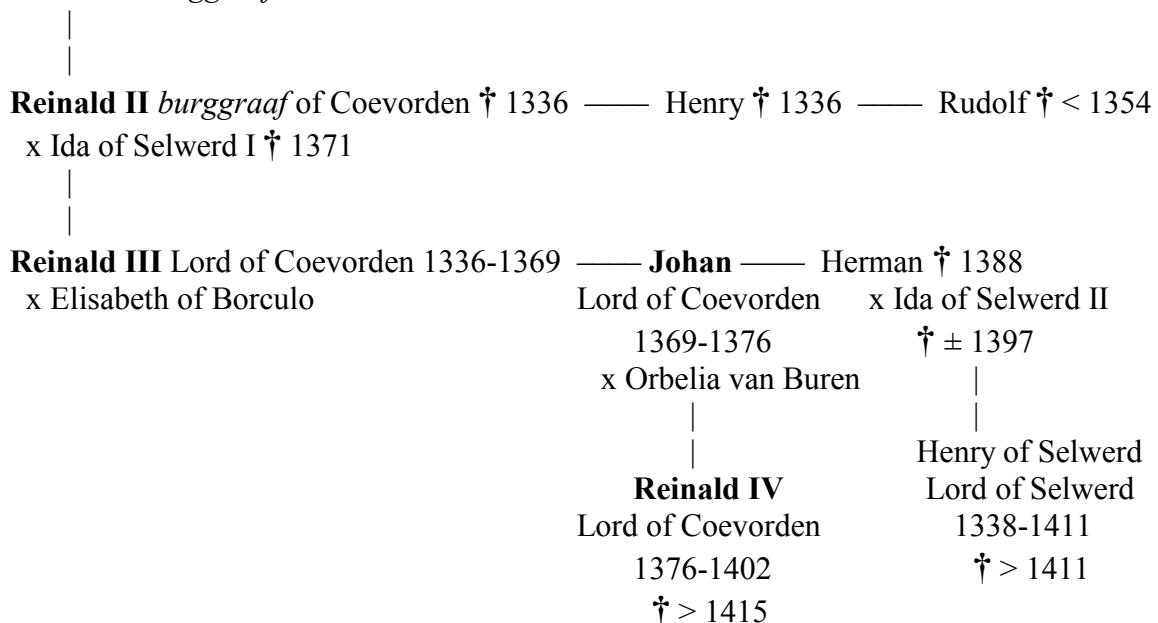
Grolle, 2002

(ref. 13)

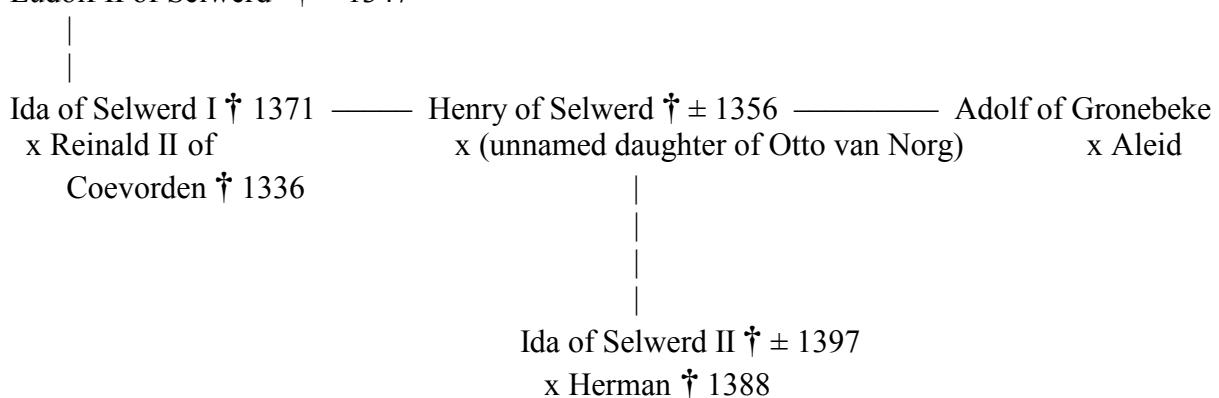
Grolle discusses the Lords of Coevorden in some detail, as well as those of Selwerd, including the aforementioned Ida of Selwerd, Wife of Herman of Coevorden. Grolle, however, introduces the character of Ida of Selwerd **senior** (to whom we will refer as Ida I), wife of Reinald II of Coevorden, and aunt (and mother-in-law) to Ida of Selwerd **junior** (Ida II), wife of Herman of Coevorden. Grolle is the only author we could find who names Reinald II's wife, and the only author to mention an Ida I (the only "Ida of Selwerd" reported by any other author is our so-called Ida II).

On pp. 244-245, Grolle provides a family tree that includes the Reinalds of Coevorden, as well as both Idas of Selwerd:

Reinald I burggraaf of Coevorden 1288-1315

Ludolf II of Selwerd † ± 1347

The Lords of Coevorden according to Grolle [13]:

Reinald I	1288 - 1315
Reinald II	? - 1336
Reinald III	1336 - 1369
Johan	1369 - 1376
Reinald IV	1376 - 1402

This list appears to be reasonably accurate, although we have shown that Reinald III must have died in 1370, not 1369, as he was laid to rest c. October 18, 1370 (see p. 14), and that Reinald I is likely to have died in 1316 (see p. 20).

On pp. 101-102 , Grolle provides detailed descriptions of the Lords of Coevorden:

“Ook Reinoud IV van Coevorden, die zijn vader Johan in 1376 was opgevolgd, werd in 1395 feitelijk gedwongen afstand te doen van zijn aandeel in de prefectuur en werd als kastelein van Coevorden vervangen door Sweder van Rechteren.⁴ Op 4 april 1402 droeg hij formeel zijn rechten te Coevorden en Drenthe over aan Bisschop Frederik.”^[13]

– p.101

“*Reinoud I van Coevorden* was in of kort na 1271 waarschijnlijk ten doop gehouden door de sinds januari 1271 aangetreden hertog Reinoud I van Gelre. Ook de naamgeving van zijn oudere zuster Jutta wijst erop dan Hendrik II en Agnes van Coevorden veel waarde hechten aan hun voorname familierelaties: haar meter was Jutta van Kleef, zuster van Agnes en echtgenote van hertog Walram V van Limburg.

In 1291 sloot Reinoud I als *castellanus* tezamen met het land Drenthe een verbond met wederzijdse hulpverlening met Groningen. Als gevolg van een twist in 1309 met prefect Ludolf I van Gronebeke-Selwerd werd hij door bisschop Gwijde van Avesnes beboet ten bedrage van 5 mark (720 penning of 3 lb Utrechts) waardoor de bisschopsvrede door dit voorval onverlet bleef. Hij was waarschijnlijk de eerst burggraaf van Coevorden die heeft gemunt. In 1315 werd hij voor het laatst vermeld, in 1316 traden zijn drie zonen op: Reinoud II, Hendrik († 1336) en Roelof.

Reinoud II van Coevorden was zijn vader in 1315 als *castellanus* of *burggravius* opgevolgd. Hij was vermoedelijk voor 1300 geboren. Als teken van verzoening tussen Reinoud I van Coevorden en prefect Ludolf I van Selwerd was hij c. 1309 met de kleindochter van de laatste verloofd: Ida van Selwerd sr. Toen bisschop Jan van Diest in 1336 Vollenhove, Salland en Twenthe wegens schulden aan Reinoud II van Gelre moest verpanden, maakte Reinoud II van Coevorden daar gebruik om zich uit de bisschoplike leenband los te maken. Waarschijnlijk sneuvelde hij tegelijk met zijn broer Hendrik in de slag bij Baarle in augustus 1336. In deze slag kwam ook Jan I van Kuinre om. Uit zijn huwelijk met Ida van Selwerd [sr] had hij drie zonen, Reinoud III, Johan en Herman.

Reinoud III van Coevorden volgt zijn vader in 1336 op. Als momber of hulder voor zijn moeder Ida van Selwerd [sr] nam hij voor één-derde deel in de prefectuur van Groningen. Hij trouwde met Elisabeth, vermoedelijk zijn achternicht.² In 1338 belegde hij Groningen en in 1339 sloot hij de Commune Plicht, een wederzijds bijstandsverdrag

tussen Groningen, Drenthe en Coevorden. In 1347 verwierf hij de heerlijke rechten in Coevorden en in 1350 volgde hij zijn vermoedelijke schoonvader Hendrik V van Borculo op als heer van Borculo. In 1359, waarschijnlijk bij de dood van zijn vrouw Elisabeth hebben zijn achternichten Jutta en Hendrika van Borculo (de erfdochters van Hednrik IV van Borculo) de heerlijkheid Borculo op geëist nu gebleken was dat dit ook spilleleen kan vererven.³ Ten behoeve van hen deed Reinoud daarvan afstand. Inmiddels was hij in 1350 ook prefect van Drenthe geworden, dat in 1357 tot vrijgraafschap werd verheven. In 1358-1362 was hij bovendien drost van Twenthe. In 1369 overleed hij kinderloos en liet hij de heerlijkheid Coevorden na aan zijn jongere broer Johan.

Johan van Coevorden was gehuwd met Orbelia van Buren, dochter van Lambert van Buren († 1339) en een aangetrouwde nicht van Adam III van den Bergh⁴, alsmede een tante van Frederik III van den Bergh.⁵ Na de dood van zijn moeder pachtte hij met zijn jongere broer Herman haar derde deel van de Groningse prefectuur. Deze Herman bevat reeds één-derde deel door sijn huwelijk met zijn nicht Ida van Selwerd [jr] in 1360. Johan stierf in 1376 en liet Coevorden na aan zijn zoon Reinald IV.

Reinald IV van Coevorden was rond 1370 getrouwd met een bastarddochter van hertog Eduard van Gelre. Wegens wanbetaling der pachtpenningen verloor hij in 1392 zijn aandeel in de prefectuur van Groningen en de heerlijkheid Selwerd die hem grootmoederswege toekwam. In 1395 eiste bisschop Frederik van Blankenheim het kasteel van Coevorden op en aan een beleg werd Reinoud gevangen gezet te Hardenberg. In 1397 werd met de bisscop een verdrag gesloten dat hij binnen vijf jaar afstand zal deon van Coevorden en Drenthe tegen Herman II van Kuinre, to interim-burggraaf van Coevorden benoemd. Aan de muntslag van de heren van Coevorden kwam hiermee een einde.”^[13]

– p.102

Review: Some of Grolle's information can be verified by the documents in the **OGD** (ref. 33), while much of it cannot. Grolle's writing style and lack of specific citation make it difficult to differentiate between fact and opinion, instilling a general untrustworthiness into his work. That said, his information on the Lords of Coevorden seems reasonably accurate, albeit sometimes unverifiable.

B: Who Were The Lords of Coevorden?: Conclusion

Based upon the evidence at hand, we are inclined to believe that there were four Reinalds, not three. As far as we ourselves can ascertain, the Lords of Coevorden were as follows:

Reinald I	1288 - 1316
Reinald II	1316 - 1336
Reinald III	1336 - 1370
Johan	1370 - 1375
Reinald IV	1376 - 1402

We are inclined to believe that Reinald I must have lived until 1316, because in December of that year his sons can be seen to have been dealing with family property (*OGD* n° 253). This means that for most of 1316, Reinald I's sons are not seen in the records dealing with property, from which we can infer that Reinald I was likely to have been alive for at least some part of 1316.

In 1336, a Reinald of Coevorden referred to Henry of Borculo as “my uncle” in the records (*OGD* n° 347). If this is Henry, Lord of Borculo (1320-1338) then this Reinald must have been Reinald III, because Henry was Reinald II’s cousin, not his uncle.

It seems clear from the Deventer *necrologium* that Reinald III must have died in October of 1370 (see p. 14).

With the exception of Grolle, previous authors seem to have focused primarily on which Reinald(s) of Coevorden held {part of} the prefecture of Groningen and might therefore have struck the *leeuwengroot*, without too much attention paid to when *leeuwengroten* were being struck in other regions.

Minting of the original *leeuwengroot* of Louis of Nevers began in Flanders c. May, 1337. If Reinald II of Coevorden was indeed dead by 1336, it would have been physically impossible for him to have struck the Groningen *leeuwengroot*, and if he survived until 1338, as some authors contend, it would still have been all but impossible for him to have had the coin struck.

Reinald I is also not a contender, having died long before any *leeuwengroten* were ever struck, anywhere.

Reinald III and Reinald IV are therefore the only two men known as Reinald {Lord of} Coevorden who might have had the Groningen *leeuwengroot* struck.

C. For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?

A number of other key figures are also involved in the story, some of whom the reader has already encountered:

Johan, Lord of Coevorden (c. 1371-1375), brother of Reinald III, father of Reinald IV
Ida of Selwerd (still alive 2 July, 1395 (*OGD* n° 894^[33]), died 1397^[13])
her **father, Henry of Selwerd** (Hendrik van Gronebeke van Selwerd)
died 1357 (?), < 1357^[4], 1356^[13]
her husband, **Herman** of Coevorden (brother of Reinald III and John^{[13] [20]})
her **son, also known as Henry of Selwerd** (Hendrik van Coevorden van Selwerd)
born c. 1360-1361, Lord of Selwerd 1388-1411^[12], died > 1411^[13]
her uncle, **Adolf** of Selwerd (brother of the elder Hendrik)
Godevart van den Hove (a.k.a. Govert ten Hove / Godevart van den Oldenhove)

The basic problem is that there seems to be no apparent reason for any Reinald of Coevorden to have had the right to strike a coin in Groningen, yet modern authors feel obligated to find a reason for the coin's existence. They remain unsatisfied with vague explanations such as: "perhaps Reinald III or Reinald IV had the coin struck without actually having the legal right to strike any such coin".

A number of authors, apparently beginning with Meyer in 1860, have dragged Ida of Selwerd into the story of the Groningen *leeuwengroot*, based upon her inheritance of Selwerd and the right to Groningen from her father c. 1356, and sometimes in connection with an attempt to link her to Reinald III of Coevorden in some way, by trying to show that Reinald III was Ida's guardian, or something similar. In this way, a "loophole" for minting a coin in Groningen is given to Reinald III.

At some point after Ida of Selwerd's father died, her guardianship was taken over by her uncle Adolf, who help arranged her marriage to Herman of Coevorden in 1360. The period 1356-1360 is seen by modern researchers as an opportunity for Reinald III to have taken advantage of the situation, and to have had the Groningen *leeuwengroot* struck. But does Ida actually have anything at all to do with this coin? Or is a discussion of her just complicating matters unnecessarily?

The Bishop of Utrecht lent out his right to mint in Groningen to his vassals there. If the Groningen *leeuwengroot* is a late coin, concurrent with a "second wave" of *leeuwengroot* minting in Brabant, then the coin could have been struck by Reinald IV

The Events of 1360 and 1371

According to the document **OGD** n° 475 (Marriage contract between Ida of Selwerd and Herman of Coevorden, dated 1360), it is clear that Ida brought the Lordship of Selwerd to the marriage as dowry, including the right to Groningen. Furthermore, should Ida die childless, the lands in question would go to her heirs.

The document **OGD** n° 590 (agreement by Johan of Coevorden, Herman of Coevorden and Godevert ten Hove to lease the rights to Groningen, Selwerd, Wold and Goo from the Bishop of Utrecht, dated 1371) makes it clear that the arrangement laid out in 1360 had been altered by the Bishop of Utrecht eleven years later, begging the obvious question for modern researchers: **why?**

Many authors seem to have inferred that it must have been the death of Ida of Selwerd c. 1370 that was the cause for the new contract of 1371. But Ida can be shown to have still been alive in August, 1395 (see the document **OGD** n° 905), so something is wrong with this theory.

Grolle apparently attempted to solve this dilemma by stating that it was the death of Reinald II of Coevorden's wife that caused the 1371 contract to be drafted: another "Ida of Selwerd" ("Ida senior") who, according to Grolle, had inherited 1/3 of the Groningen prefecture from Henry of Selwerd in 1356. This second Ida (sr) died in 1371, and left her 1/3 to her son, Johan of Coevorden. The idea is an interesting one, and seems plausible... even if Reinald's II wife (Johan's mother) was **not** named "Ida of Selwerd sr", Grolle's basic theory could be correct (see p. 41). The major problem with Grolle's ideas is that he does not cite his sources for this information and it is not corroborated by any other source that we could locate.

Westendorp (ref. 24) is the only author to offer an alternate reason for the 1371 document: the inheritance of the Groningen prefecture by Henry of Selwerd in 1352 had apparently caused some problems, and the 1371 contract was aimed at alleviating these problems.

Arend, 1844

(ref. 1)

According to Arend (pp 283-284), the Bishop of Utrecht refused to give his approval for the marriage contract between Ida of Selwerd and Herman of Coevorden. He was unwilling to accept that the right to Groningen (his *fief*) was to become a hereditary property of the House of Selwerd. Arend goes on to say that the bishop and the city of Groningen eventually came to an agreement that included a guarantee of safety for the citizens of Groningen in the Sticht (the lands of Utrecht).

Ondertusschen was aan REINOU'D, Heer van Koeverden, door Keizer KAROL IV ver-gund geworden, in het landschap Drenthe een vrijgraafschap en eenen vrijen sche-pensstoel of vrijstoel op te rigten, om van 's Keizers en Rijkswege aan ieder regt te verschaffen, onverminderd echter de regten van anderen (3). Niet minder was de Keizer den Bisschop van Utrecht, REINOU'Ds leenheer, genegen, toen hij in allen 11 v.
deele den giftbrief van Keizer HENDRIK III van 1040 bevestigde, waarbij zeker land- Grasm.
goed (*praedium*) in Groningen met de daaraan verbonden regten en inkomsten 1359
aan de Kerk van Utrecht geschenken werd (4). Hoogstaarschijnlijk hebben tot deze
nieuwe bekrachtiging de onlusten in dien tijd tusschen de stad Groningen en den
Bisschop van Utrecht ontstaan, aanleiding gegeven. 's Bisschops wereldlijk regtsgebied
aldaar was door HENDRIK van Selwerd bestreden geworden, welke na den dood van
LUDOLF van Gronenberg, op de stevoogdij van Groningen aanspraak gemaakt en naar
het schijnt, zijn regt bewezen had, waarop het geschil te zijnen voordeels was uitge-
wezen (5). Zijne enige nagelatene dochter, IDA van Selwerd, huwde met HERMAN
van Koeverden, den broeder van REINOU'D, en bragt hem het slot nevens het heer-
schap van Selwerd met het geregt van Groningen, voormaals door haren vader
bezeten, ten bruidschat; terwijl in dit huwelijksverdrag bepaald werd, dat deze goe-
deren en regten aan hare naaste erfgenaamen zouden vervallen, indien zij kinderloos 14 v.
overleed, onder voorwaarde echter, dat de gedane verschotten en gemaakte kosten Sprok-
aan HERMAN van Koeverden of zijne erven vergoed wierden, welke ook tot zoo 1360
lang in het bezit dier goederen en regten blijven mogten. De Bisschop van Utrecht
weigerde aan dit huwelijksverdrag zijne toestemming en bekrachtiging, dewijl hij niet
erkende, dat het geregt van Groningen een erfeigendom van het huis van Selwerd 7 v.
zijn zoude (6). Er werd kort daarop tusschen hem en die stad eene verzoening ge- Zomer-
maand

(1) *Charterb. v. Vriesl.* D. I. bl. 216.

(2) *Charterb. v. Vriesl.* D. I. bl. 224.

(3) IDsinga, *Staatsregt*, D. I. bl. 414. DUMBAR, *Kerkl. en W'rendl. Deventer*, bl. 574.

(4) IDsinga, *Staatsr.* D. I. bl. 416. v. MERRIS, *Charterb. v. Holl.* D. III. bl. 86. DRIESSEN,
Mon. Gron. T. II. p. 211—216. Verg. *Alg. Gesch. d. Faderl.* D. II. St. I. bl. 84.

(5) IDsinga, *Staatsr.* D. I. bl. 417.

(6) DRIESSEN, *Mon. Gron.* T. II. p. 216—222 en de aant. (a). IDsinga, *Staatsr.* D. I. bl. 418.

Westendorp, 1832

(ref. 24)

The *Jaarboek van en voor de provincie Groningen...* is the story of Groningen and the surrounding areas, compiled by the author from various sources, including the original *oorkonden* from the *Rijksarchief* in Utrecht and other places (e.g. Münster), which are bundled together in what is known as the *Oorkondenboek Groningen en Drenthe (OGD)*, ref. 33).

Westendorp makes no mention of Ida of Selwerd dying in 1371, and offers another reason altogether for the new division of Groningen, Selwerd, Wold and Goo in that year, which he claims was necessary because:

“De vererving en beleening daarvan had reeds, ten aanzien van Hendrik van Selwerd, in 1352 twist en moeijlijkheden verwerkt. Men heeft vermoedelijk door deze pacht de verschillen willen vereffenen en zich evenwel van de eene zijde verzekeren van het bezit van dier heerlijke regten.”^[24]

– Westendorp, p. 222

In other words: problems had arisen in 1352 because Ida’s father, Henry of Selwerd, was given control of the Groningen area, and the new contract of 1371 was intended to clarify the situation and smooth over any contentions.

From this point on (1832), however, most authors seem to have nevertheless inferred that it must have been Ida’s death c. 1370 that was the cause for the new contract of 1371, despite the fact that Ida can be shown to have still been alive in August, 1395 (see *OGD* n° 905).

Meyer, 1859 - 1860

(ref. 16, 17)

Verslag omtrent de aanwinsten van het Koninklijk Penningkabinet te 's Gravenhage van 1 januarij to 31 december 1859

J.F.G. Meyer

(ref. 17)

Meyer, writing in an authoritative style without citing his sources, had a few things to say about this coin:

Hoe komen hier de namen van Reinoud van Koevorden en van Groningen op dezelfde munt? Groningen, dat in dien tijd reeds zelf muntregt uitoefende? In 1040 gaf Keizer Hendrik III aan de kerk van St. Maarten te Utrecht een zeker grondbezit in Groningen, "tale praedium in villa Groninga nuncupata cum areis, aedificiis, agris, campis, monetis, etc." De kerk stelde een beheerder over dit goed aan; welke waardigheid later een leen werd, waarin de geslachten Sepperoth, Groenenberg, Groenebeke en Selwert elkander opvolgden. In 1360 huwde Ida van Selwert Herman van Koevorden: in het huwelijksverdrag door Idserda medegedeeld, kwam een beding voor dat de Heerlijkheid Selwert met het regtsgebied in Groningen bij haar kinderloos overlijden aan hare erfgenamen moesten wederkeeren. Inmiddels had de bisschop Jan van Virnenburg in 1370 Herman en Jan van Koevorden en Govert ten Hove weten over te halen om elk voor een derde, het wereldlijk regtsgebied en de heerlijke regten, hoog en laag gerigt te Groningen en

Selwert met Wolde en Goo, met al wat er van afhing in pacht te nemen, gelijk het Domkapittel zulks bezat. Nadat Jan in 1382 gestorven was, volgde zijn zoon Reinoud IV hem zoo in Koevorden als in het derde deel der jurisdictie in Groningen op; van welk laatste hij echter in 1392 door dekenen en kapittel vervallen werd verklaard; daar hij in gebreke bleef de pachtsom te voldoen. Onze munt is dus tusschen 1382 en 1392 geslagen, en ieder die weet hoeveel strijds nog in lateren tijd, tusschen de Ommelanden en de stad Groningen over de uitoefening der regten, die wij hier vermelden, gevoerd is, zal het belangrijke van dit oude gedenkstuk kunnen beseffen.

Wij hebben deze munten, welke zoo vele eeuwen bij elkander in den schoot der aarde gerust hadden, niet willen scheiden; doch gaan thans weder tot onze gewone wijze van behandeling over en vermelden onder:

Meyer, *Aanwinsten Koninklijk Penningkabinet 1859*, pp. 4-5^[17]

Although the 1360 marriage of Ida of Selwerd to Herman of Coevorden did bring along the lands the included Groningen according to the marriage contract, this seems to have become immaterial in 1370 {sic}, when the Bishop of Utrecht, John of Virnenberg, divided the area (including Selwerd, Wold and Goo) between Herman of Coevorden, Govert ten Hove, and Johan, Lord of Coevorden. Johan was succeeded by his son, Reinald IV.

Meyer states that the Groningen *leeuwengroot* must have been struck for Reinald IV between 1382 (when Johan of Koevorden died, according to Meyer) and 1392, when Reinald IV lost control of Groningen due to a failure to make his payments to the Bishop of Utrecht. The end date of 1392 is not in question, while the begin date of 1382, is.

Médailles et monnaies inédites du cabinet royal des médailles, à la Haye

J.F.G. Meyer
in *RBN*, 1860
(ref. 18)

On pp. 161-163 of *RBN* 1860, Meyer relates basically the same story about Ida, Reinald and Groningen as in his *Verslag...* as given above, except that he correctly states the Bishop of Utrecht re-leased the lands in 1371 (not 1370).

Sans contredit, cette pièce est une des plus intéressantes de toutes. Une monnaie de Renaud de Koevorden à la légende : *Moneta Groninghe!* Groningue où jadis l'évêque Bernulphe d'Utrecht frappa monnaie, et qui, d'après le type de ses monnaies, qui sont venues jusqu'à nous, des gros tournois, et des esterlins, frappa elle-même monnaie depuis le commencement du XIVe siècle ! Comment le nom de cette ville peut-il se trouver réuni au nom d'un des nobles du pays de Drenthe ?

Voici le mot de l'énigme.

En 1040, l'empereur Henri III donna à l'église de Saint-Martin, à Utrecht, un certain domaine (*tale prædium in villa Groninga nuncupata situm cum areis, aedificiis, agris, campis, monetis, etc.*), situé à Groningue.

L'église y mit ensuite un préfet, qui ne portait pas toujours le même titre ; cette dignité devint enfin un fief héréditaire, dans lequel les familles Sepperoth, Groenenberg, Groenebeke et Selwert se sont succédé.

En 1560, Ida, fille de Henri de Selwert, fut mariée à Herman de Koevorden, frère du sire de Koevorden. Dans le contrat de mariage, cité par Idserda, il est stipulé qu'en cas qu'elle mourût sans enfants la maison et seigneurie de Selwert avec la juridiction dans Groningue devraient retourner à ses héritiers. Cependant, en 1571, l'évêque Jean de Virnebourg avait su engager Herman de Koevorden, son frère Jean et Geoffroi ten Hove, à prendre, chacun pour un tiers, en amodiation du chapitre métropolitain d'Utrecht, la juridiction temporelle et les droits seigneuriaux, haute et basse justice à Groningue et à Selwert, avec Wolde et Goo, avec toutes leurs dépendances, comme ce chapitre les possédait. Jean étant mort en 1582, son fils, Renaud IV, lui succéda tant à Koevorden que dans le tiers de la juridiction de Groningue, dont il fut déclaré déchu par le doyen et le chapitre, en 1592, pour défaut de payement. Ce tiers fut alors inféodé par eux à la ville de Groningue, qui reçut aussi l'autre tiers de Herman de Koevorden, l'oncle de Renaud. L'évêque Frédéric de Blankenheim ayant fait prisonnier, en 1400, Jean ten Hove, fils de Geoffroi, possesseur du troisième tiers, le força à lui céder ce tiers : après quoi, voulant humilier la ville, avec laquelle il était en guerre, il réussit à faire rompre, en 1403, les relations entre le chapitre et la ville, et à se mettre en possession de ses droits, dont il ne céda à la ville que la basse juridiction.

Meyer, RBN 1860, pp. 161-162 [18]

— 165 —

Nous avons tâché de donner, en peu de mots, un aperçu de ces transactions. Il y reste encore bien des points obscurs; mais cette obscurité s'explique par le défaut de documents originaux et par l'esprit de parti auquel obéissaient les historiens de la localité; car pendant des siècles entiers ces droits ont été la pomme de discorde entre la ville et la province.

Notre pièce est donc un monument des droits que Renaud de Koevorden a exercés, pendant une dizaine d'années, comme seigneur dans Groningue; car ces droits ne pesaient que sur une partie de la ville. A l'exception de cette pièce, on ne connaît qu'une seule monnaie de Renaud IV, le double gros ou *botdrager* où il se donne le titre de : *Comes et Dominus Kovordensis*.

J. F. G. MEYER.

Meyer, RBN 1860, p. 163^[18]

Dannenberg, 1883

(ref. 8)

As previously mentioned, Dannenberg mentions Reinald III (1344-1364) and Reinald IV (1382-1402), but does not give any specific conclusions regarding the coin's origin^[18]. His reference is Meyer, RBN 1860 (ref. 17, p. 161).

Feith, 1893

(ref. 10)

On pp. 154-157 of his article, Feith discusses the right to strike coin in Groningen. Initially, the right to strike coin, which belonged to the Holy Roman Emperor, was lent out to the Bishop of Utrecht (as the Emperor's vassal). In 1040, the bishop was given the right to mint in Groningen, specifically. In the subsequent years, the right to mint seems to have, in turn, been lent out by the bishop to his own vassals in Coevorden, Selwerd and in Groningen. As time

went on, the “right” to mint became a bit blurred, and coins may have been struck by those who did not actually have the “right” to do so, e.g. Adolf of Selwerd.

On p. 154, Feith claims that Ida of Selwerd died in 1371, and goes on to say that the Lordship of Selwerd was once again divided and leased out. He infers that because there is no mention of Adolf of Selwerd in the contract (*OGD* n° 590), he must have already been dead. The nature of the contract, however, does not require Adolf’s involvement, and therefore his death cannot be inferred from his absence from the contract.

Ida of Selwerd was clearly still alive on 28 August, 1395 (see *OGD* n° 905), so she could not have died in 1371. It therefore seems likely that Feith simply inferred that Ida was dead because the lands around Groningen were divided by the Bishop of Utrecht among Johan (Lord of Coevorden), Herman (husband of Ida) and Godevart ten Hove (*OGD* n° 590).

In 1371, toen IDA was overleden en de heerlijkheid van Selwerd c. a. opnieuw werd gedeeld en verpacht, vinden wij in het daartoe strekkende contract geene melding gemaakt van ADOLF van Selwerd, wellicht, zoo niet waarschijnlijk, was hij toen reeds gestorven.

Uit al het bovenstaande mogen wij dus deze gevolg trekkingen maken:

1º dat ADOLF VAN GRONEBEKE, ADOLF VAN GRONENBERCH en ADOLF VAN SELWERD één en dezelfde persoon is en behoorde tot het geslacht der burggraven van Groningen;

2º dat hij heeft geleefd als volwassen persoon tusschen de jaren 1355 en 1365 en in 1371 vermoedelijk was overleden;

3º dat hij waarschijnlijk nooit bezitter van de heerlijkheid Selwerd is geweest.

Feith, p. 154^[10]

On p. 158, Feith says, in passing, that Herman and Ida were cousins (“*neef en nicht*”), without further explanation or source reference.

158

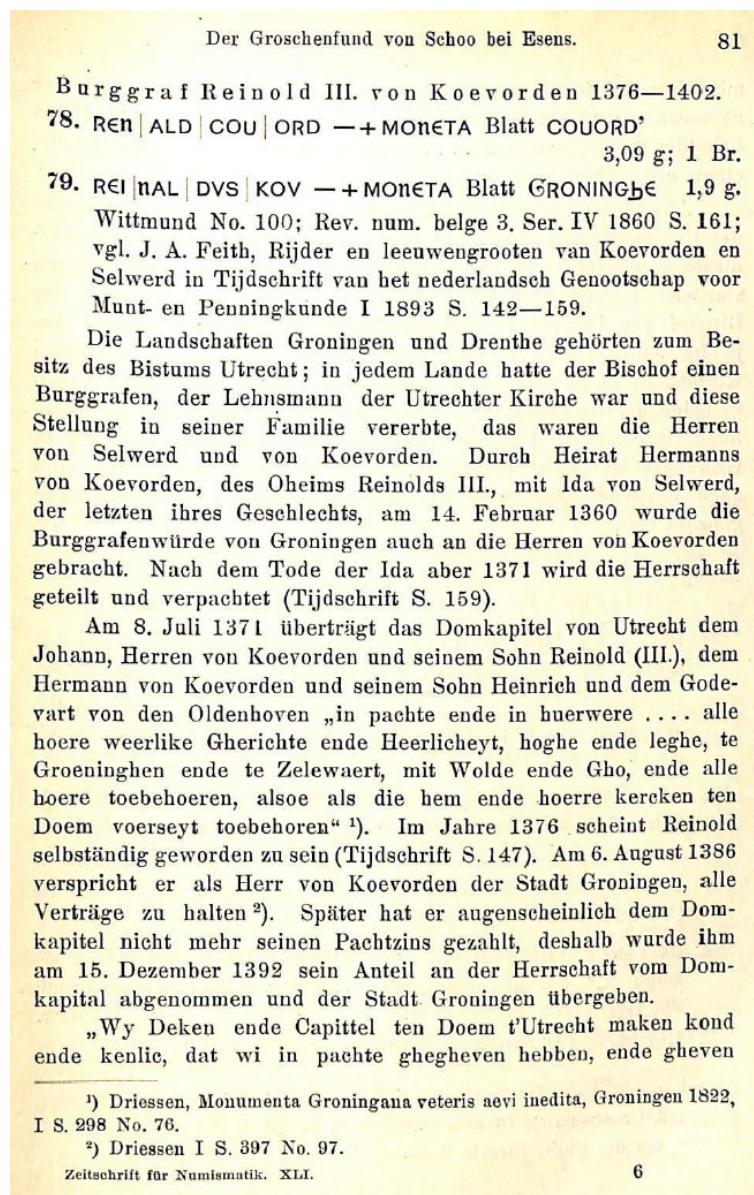
HERMAN van Koevorden, door zijn huwelijk met bovengenoemde IDA heer van Selwerd, zal na het bekend worden van het muntje van heer ADOLF wel in een gerechtvaardigden twijsel moeten worden omgezet. Mogen de Koevorder heeren en de heeren van Selwerd ook reeds voor het huwelijk van HERMAN en IDA in nauwe familiebetrekking hebben gestaan (bruidegom en bruid waren neef en nicht), naar mijne be-

Feith, p. 158^[10]

Suhle, 1932

(ref. 22)

Suhle repeats Feith's incorrect assertions that Ida of Selwerd died in 1371, causing the new contract to be enacted. He also incorrectly states that Reinold III was the son of Johan (p. 81). This, in turn, causes him to erroneously attribute the Groningen *leeuwengroot* to "Reinold III" (1376-1402) instead of to Reinold IV (1376-1402).

mit desen brieve den Borghemeysteren ende Raat, ende der ghemeenre stad van Gronynghen, al onse Gherichten ende Heerlicheiden tot Gronynghen mit Munte ende mit tolle, cleyn ende groot usw.¹⁾.“

Aus dieser Urkunde erfahren wir, daß mit den Gerechtsamen des Domkapitels in Groningen auch das Münzrecht verbunden war; dieses war daher 1371 den Herren von Coevorden mitübertragen worden. Ursprünglich hatte, wie es sich von selbst versteht, der Bischof von Utrecht in Groningen das Münzrecht; dies war ihm ja im Jahre 1040 „in villa Gruoninga“ vom Kaiser verliehen worden, es heißt hier „cum monetis“²⁾. Von dem Bischof haben es seine beiden Burggrafen seit dem ersten Viertel des 14. Jahrhunderts entlehnt. Für die Ausübung des Münzrechts Reinolds in Groningen ist unsere Münze No. 79 ein wichtiger Beleg. Sie muß nach der eben genannten Urkunde in der Zeit von 1376—1392 geprägt sein.

Suhle, *ZfN* (1931), pp. 81-82^[22]

Suhle states that Herman of Coevorden (Ida's husband) is “Reinald III's” {i.e. Reinald IV's} mother's brother-in-law (*Oheim* = *Schwager der Mutter*). Why does Suhle say *Oheims* and not *Onkels* (uncle)? Does he wish to indicate a maternal uncle (the husband of Reinald IV's mother's sister), as opposed to paternal uncle (Reinald IV's mother's husband's brother, i.e. Reinald IV's father's brother)? Suhle's reference at the end of the paragraph is Feith p. 159, but there is nothing relevant on that page. Feith stated that Herman and Ida were “cousins” (p. 158), but he never says anything about the relationship between Herman of Coevorden and Reinald IV.

It now appears that Herman was indeed the brother of Johan, Reinald IV's father, which makes Herman Reinald IV's paternal uncle. Johan was married to Orbelia van Buren, Reinald IV's mother. Reinald III (Johan and Herman's brother) was married to Elisabeth, while the name of Reinald II's wife is unknown (see, however, p. 39 for Grolle's opinion on Reinald II's wife).

Suhle says that the right to strike coin (from the Holy Roman Emperor) in Groningen had belonged to the Bishop of Utrecht since 1040. He says that this right had been given to the *burggraven* in Groningen, and that “Reinald III” [Reinald IV] had the Groningen *leeuwengroot* struck under this authority some time between his coming of age in 1376, and his loss of Groningen in 1392 (p. 82). Suhle seems to be the only author who explicitly states that the Lord of Coevorden had the right to strike coin in Groningen.

Puister, 1972

(ref. 19)

Although he mentions v.d. Chijs, Puister does not provide any source references for the assertions he makes regarding Selwerd, Coevorden, Groningen etc. But the general line he follows seems to be that of Feith and his theory of 3 Reinalds instead of 4, and the idea that Ida of Selwerd died in 1371.

On p. 19, Puister states that he does not know how a Lord of Coevorden would have come to strike coins in Groningen, and postulates that the piece was struck for Reinald of Koevorden as guardian of Ida's son, Henry (buying into the idea that Ida died before 1371). The problem with this theory is that young Henry did not need a guardian; his own mother was alive and well (see **OGD** n° 894, dated 1395), unless Puister feels that a male guardian was required.

On p. 19, Puister reports on the Groningen *leeuwengroot*:

“Een nabootsing van de Vlaamse leeuwengroot van 1339 die blijkens de opschriften te Groningen is geslagen. Met welk recht een Koevordense heer op zijn naam te Groningen munten kan laten slaan, is niet geheel duidelijk. De meest plausibele verklaring lijkt mij aan te nemen dat Reinald van Koevorden deze munt sloeg in zijn hoedanigheid van voogd over zijn neef Hendrik van Koevordem, heer van Selwerd (en dus rechthebbend of de prefectuur over Groningen). Deze neef geboren na 1360 was (zie stamboom) de zoon van Ida van Selwerd die voor 1371 overleed.

Het minderjarige neefje had een voogd nodig, waartoe bij het ontbreken van broers van Ida, zijn oudere neef, heer Reinald van Koevorden, kan zijn geweest.”^[19]

Puister does not specifically indicate which Reinald he thinks had the Groningen *leeuwengroot* struck, but based on the 1371 date (during reign of Johan), he can only mean his “Reinald III”, i.e. Reinald IV (1376-1395 according to Puister).

Schaap, 1979

De burggraven van Groningen

J. W. Schaap

in **Nederlandsche Leeuw** 1979, jaargang 96

(ref. 20)

This article provides some insight into the relationship between Groningen and Coevorden (and Selwerd). According to Schaap (pp. 71-73), Groningen and the area around it belonged to the Bishop of Utrecht. In about 1145, Hartbertus van Bierum, Bishop of Utrecht (1140-1150), gave the prefecture of Groningen to his brother Leffard, and the *burggraafschap* of Coevorden to his brother Ludolf. Most of the area remained “in the family”, as it were, for about the next 200 years^[20].

Schaap provides further information about some of the key figures in the story around the Groningen *leeuwengroot*:

pp. 91-92	XI BA	Godevart (II) van den Hove
p. 94	IX CB	Ludolf (II) van Gronebeke (grandfather of Ida)
pp. 94-95	X CA	Hendrik van Selwerd (father of Ida)
p. 95	X CB	Adolf van Selwerd (uncle and guardian of Ida)
pp. 95-96	XI CA	Ida van Selwerd
pp. 97-98	XII CA	Hendrik van Selwerd (son of Ida)

He states that Adolf of Selwerd was the brother of Hendrik of Selwerd (and thus the uncle of Ida) (p. 103). (*Hendrik* is Dutch for Henry.)

According to Schaap (N.L. 1979):

Herman van Coevorden (husband of Ida) is the brother of John, Lord of Coevorden
(p. 96)

{This would make him brother of Reinald III}

Adolf van Selwerd (Schaap, p. 95)
voogd (guardian) for Ida van Selwerd
Son of Ludolf II of Gronebeke (Schaap, p. 94)
Grandson of Ludolf I of Gronebeke (Schaap, p. 93)
Brother of Henry of Selwerd (Schaap, p. 94)

Grolle, 2002 (ref. 13)

While we are grateful for Grolle's efforts in the numismatic field, reviewing his books have cost us a great many hours of work, only to discover in the end that much of what he says is incorrect or questionable (cf. our *A Preliminary Look at the Leeuwengroten of the County of Holland Including the Fractional Coins*). As previously mentioned, Grolle has the tendency to write in an authoritative manner that gives the impression that he knows what he is talking about, while failing to differentiate between facts and opinions or theories, or to provide reference sources for his "information". Frankly speaking, we are therefore not particularly inclined to believe him when his tale becomes too wild, so to speak.

Grolle offers Reinald III, as guardian of Ida of Selwerd as the person responsible for the Groningen *leeuwengroot* (p. 199), while on p. 36 he states:

[13] "Reinoud III van Coevorden als voogd van Ida van Selwerd ca 1356-1360" [SEL 6.1]"

He says Ida was born ± 1342, and that ± 1356, she received part of the prefecture of Groningen (“*deelprefectuur*”) under guardianship of her cousin (“*neef*”) Reinald III of Coevorden, while the Lordship of Selwerd was usurped by her uncle, Adolf van Gronebeke (i.e. Adolf of Selwerd). In 1357, Adolf was forcibly driven from Selwerd castle by the Groningers and Hunzingoërs, and the castle was destroyed [13].

According to Grolle (p. 199), on 14 February, 1360 a marriage contract was created between Ida and her cousin, Herman of Coevorden, who was the son of Reinald II of Coevorden and his wife: **Ida van Selwerd, “senior”**:

“1360 (14 feb) huwelijksvereenkomst met haar neef Herman van Coevorden, zoon van Reinoud II van Coevorden († 1336) and haar tante Ida van Selwerd sr († 1371)...” [13]

This is the first mention by an author of an Ida of Selwerd the Elder (Ida I), whom Grolle says is the elder sister of Adolf van Gronebeke (Ida II’s uncle) and Hendrik van Selwerd (Ida II’s father). Grolle refers to Ida II as “Ida junior”. What Grolle is saying is that Ida II married her first cousin Herman, and her aunt (Ida I) became her mother-in-law. And as usual, Grolle does not supply us with the source for his information. But the appearance of a second Ida van Selwerd in the story borders on shocking, and certainly bears corroboration or refutation.

No other source we have found makes any mention of her whatsoever, nor gives the name of Reinald II of Coevorden’s wife. No other source reports Ida I receiving 1/3 of the prefecture of Groningen and Ida II receiving the rest in 1356 (Grolle, p. 199).

Some sources (e.g. Feith and Puister) claim that Ida II died in 1371, but in each case it is an inference based upon the extant document of 1371 in which the lands around Groningen were redistributed (**OGD** n° 590). But if Grolle is correct, then it is indeed possible that Ida I died in 1371 (because Ida II definitely did not). There do not seem to be any documents from 1371 expressly stating that an Ida of Selwerd died, nor any from which this can be implied with certainty, there is only the possible implication in the new contract with the Bishop of Utrecht. Additionally, there does not seem to be a document from 1356 stating or implying that Henry of Coevorden died and/or that the rights to the land were transferred to his sister Ida I and/or his daughter Ida II.; it is not clear how Westendorp *et al* “know” that Herman died in 1356, and we were unable to find the original source for this story.

In the section on Coevorden, Grolle relates the same basic story of Reinald II / Ida I and Reinald III / Ida II. On p. 102, Grolle says that Reinald II of Coevorden married Ida I c. 1309, as a sign of the reconciliation between Reinald I of Coevorden and prefect Ludolf I of Selwerd, and that they (Reinald II and Ida I) had 3 children: Reinald III, Johan and Herman. Grolle says that Reinald II probably died in the battle of Baarle, August 1336, along with his brother Henry [13].

All of this sounds completely plausible – if only we could verify it somehow.

How does Grolle know the name of Johan and Herman of Coevorden’s mother, (Reinald II of Coevorden’s wife) which he claims is Ida of Selwerd (I)? Where did Grolle get the information that Ida I also inherited 1/3 of the prefecture of Groningen in 1356, when Henry of Selwerd (her brother) died?

Working over 15 years after Grolle published his book, with so many more of the medieval documents and records available on the Internet, we are still unable to find any Ida (or Jyde) of Selwerd other than that daughter of Henry of Selwerd (who died c. 1356), the same woman who married Herman of Coevorden in 1360. We are equally unable to find

either the name of Reinald II of Coevorden's wife, or the name of Ida (II)'s mother-in-law. We are also unable to find any reference to a daughter of Ludolf II van Gronebeke, or a sister of Adolf and Henry of Selwerd. In other words, we have been unable to verify the existence of any Ida I of Selwerd.

On p. 100, Grolle gives a more detailed account of Ida [II]'s story. He says that she was born c. 1344, and that when her father died in 1356, she inherited his share of the prefecture of Groningen and the Lordship of Selwerd. Because Ida was still a minor, her uncle Adolf decided not to go along with the arrangement, and claimed Selwerd for himself, seizing Selwerd castle. The castle was destroyed in 1357 by the Groningers and Hunzigoërs. Reinald III of Coevorden drove off his Uncle Adolf, and took over guardianship of his cousin Ida^[13].

Having the guardianship over Ida [II] meant that, in effect, Reinald III had control of 2/3 of the prefecture of Groningen in his hands, since his mother (Ida I) also had control of 1/3 of the area. Grolle does not make it clear who held the remaining 1/3. He says that Reinald attempted to strengthen his position by promising not to rebuild Selwerd castle (*OGD* n° 453) and by arranging a marriage between Ida II and his younger brother, Herman. When dispensation for the marriage had been acquired, the two were married^[13]. Reinald's name, however does not appear at all on the marriage contract, rather it is Adolf who seems to have made the arrangement, or in any case, the document itself (*OGD* n° 590).

Grolle says that Ida I left her 1/3 share of the prefecture to her son, Johan in 1371. He reports that alongside Johan with Ida I's 1/3 of the prefecture, and his brother Herman with Ida II's 1/3 of the prefecture, their relative Godevaart van den Hove received the remaining 1/3 (again, Grolle does not indicate why this occurred or from whom the other 1/3 came)^[13].

Grolle states that in 1388, the son of Herman of Coevorden and Ida II, Henry of Coevorden-Selwerd, inherited the 1/3 *deelprefectuur* and the Lordship of Selwerd from his father^[13].

According to Grolle, in 1395, Henry of Coevorden-Selwerd was forced to give up his share of the prefecture, which the Bishop of Utrecht (Frederick van Blankenheim) then gave to the City of Groningen. In 1411 he gave up his rights to the Lordship of Selwerd as well^[13].

Grolle says that Reinald IV, who inherited the Lordship of Coevorden from his father Johan in 1376, was forced to give up his share of the prefecture in 1395, and to give up Coevorden and Drenthe to the bishop on 4 April, 1402^[13].

A second Ida would, in fact, tie up some loose ends and fills in some gaps rather nicely. But as much as we would like to believe Grolle's version of the story, it is simply not possible at this time, without some kind of reasonable, corroborating evidence from another source or sources.

It is certainly worth asking: why were Johan of Coevorden and Godevaart ten Hove entitled to anything in the 1371 contract if Grolle's theories are incorrect? Was the Groningen prefecture really divided into 3 parts c. 1357? Some of the other sources give information that seems to fit in with Grolle's version, e.g. reporting that Ida and Herman were cousins, but details are always lacking.

The Groningen *Leeuwengroot*

Grolle says that the Groningen *leeuwengroot* was struck while Ida [II] was under guardianship (*voogdij*) of Reinald III, Lord of Coevorden, who was the brother of Johan, who himself became Lord of Coevorden upon Reinald III's subsequent death. According to Grolle, the

Groningen coin was struck c. 1356-1360, before Ida was married to Herman of Coevorden (in 1360).

The problem is: at some point after Ida's father died c. 1356, Adolf of Selwerd became Ida's guardian. We were unable to find any reference to Reinald III ever being Ida's guardian (except in Grolle's own work, of course), but it was certainly Adolf who arranged Ida's marriage to Herman. Grolle removes the problem by saying that after Henry's death c. 1356, Adolf was busy usurping the Lordship of Selwerd, giving Reinald the opportunity to make his move, and to strike the Groningen *leeuwengroot* (wherever it was struck) under the pretense of guardianship over Ida, but we could not verify this using any other sources.

It is possible that Grolle was trying to reconcile the coin with the dates of minting of *leeuwengroten* in Brabant and Flanders, which ended in 1363-1364. He never offers Reinald IV of Coevorden as a possible candidate, nor does he seem to be of the opinion that the Lords of Coevorden had the right to strike coins in Groningen on their own (as Suhle seemed to believe).

Review: Some of Grolle's information can be verified by the documents in the **OGD** (ref. 33), while much of it cannot (e.g. the name of Reinald II of Coevorden wife – Ida of Selwerd I or not?). Grolle's lack of specific citation of source material leaves us unable to verify his more outlandish claims, which may in fact be true after all (e.g. the name of Reinald II of Coevorden wife – Ida of Selwerd I or not?), but we just cannot be certain.

Miscellany

The Wikipedia article for Castle Selwerd provides some details we have not found elsewhere:

“Volgens de historici en archeologen is er nauwelijks sprake geweest van een kasteel. Het gebouw was een opgetrokken steenhuis (versterkt woonhuis) met een dubbele gracht eromheen. De bouw van het kasteel heeft vermoedelijk plaatsgevonden aan het einde van de 13e eeuw, in opdracht van de prefect van Groningen (Egbert van Groningen), die zich in het jaar 1283 ‘heer van Selwerd’ noemde. Van de geschiedenis van het kasteel is niet veel meer bekend dan dat de prefecten daar hebben gewoond tot het met hun macht gedaan was. Hendrik III, één van de laatste prefecten is tussen de jaren 1352-1357, bij de belegering en verwoesting van het kasteel, tijdens de oorlog tussen de stad Groningen en de Drenten, door de aanvallers gevangengenomen en bij de Boteringepoort in de stad Groningen onthoofd, zo verhalen de kroniekschrijvers. Hij werd begraven in het Jacobijnerklooster te Groningen.

Na deze oorlog moet het kasteel Selwerd spoedig weer zijn opgebouwd aangezien in het huwelijkscontract tussen Ida van Selwerd met Herman van Koevorden, gesloten in het jaar 1360, het kasteel nog als bestaand gebouw voorkomt. Het beheer van het kasteel is dan in handen van Rudolf Prediker, een aangetrouwde neef van Adolf, een broer van Hendrik III. Deze Rudolf Prediker bezorgde de stad Groningen veel ellende doordat hij schepen op het Reitdiep aanviel en plunderde. In 1361 heeft de stad Groningen het gehate

kasteel Selwerd van de prefectenfamilie gekocht en tot de grond toe gesloopt. De kosten zijn via een belastingheffing opgebracht door de bewoners van de stad Groningen en de bewoners van Hunsingo, Fivelingo en Langewold. De stenen van het kasteel zijn gebruikt om de stadsmuur te realiseren tussen de Boteringepoort en de Ebbingepoort.”

– https://nl.wikipedia.org/wiki/Kasteel_Selwerd

The Hendrik III mentioned on the seventh line is Henry of Selwerd (Ida's father). The article states that he was one of the last prefects of Groningen, between the years 1352-1357. During the war between Groningen and Drenthe, Castle Selwerd was besieged and destroyed, and Henry was taken captive, taken to the Boteringepoort in the city of Groningen, and beheaded (according to the chronicles). **The article thus directly links the destruction of Selwerd Castle in 1357 (the same date given by Grolle) with the death of Henry of Selwerd (in 1357, not 1356).**

Unlike Grolle, the Wikipedia article, however, seems to blame one Rudolf Prediker, a cousin by marriage of Adolf of Selwerd, for the troubles with Groningen and the eventual re-destruction of Castle Selwerd, not Adolf himself.

In 1361, the city of Groningen bought Selwerd Castle from the prefect's family, and destroyed it. The stones were used to create the city wall between the Boteringepoort and the Ebbingepoort.

Unfortunately, the article does not provide a single source reference.

According to *the Kroniek van Sicc Benninghe*, written some time in the early 16th century, (ref. 2; Part II-A, Item 27):

“§ 27 Item voert van Zelwerder hues dat gelegan was bij den kloester toe Selwert, ende van den gerichte van Zelwert

Selwerder hues is gewonnen gewest van die Gronnigen om en kenna dat Kortingshues gewonnen is ende neder gestortet, ende die stenen van dessen voorscreven huesen sijen gevoert toe Gronnigen; ende daer van sint gemaeket IIII steenen toerens, twe kleijnen ende twe groten, in de stadt mueren gelegen an der noerder siedt van Sunte Walburgen kercke; van den olden toeren an voert int sueden streckende. Ende tusse man is een hoevet heer op deze voersecreven huesen geheeten, die een hoevet heer was joncker Henrickes, die gevangen wert mit alle siene gesellen op den huese voorscreven, ende wart gebracht toe Gronnigen voer Botteringe poert, ende daer worden sij alle gerichtet mitten sweerde, ende hoer lichaemen sijn al begraeven toe den Jacopinen inden omme ganck; daar men hoer gebeente noch hefft gevonden in korten tieden in der noert wester siede des omme ganges voerscreven, in den hornen daer meester Berendt Dulman een prior toe Jacoepinen wolde maecken laten een privaat toe sienen kaemeren.” [2]

The *Kortingshuishuis* collapsed, and the stones were taken to Groningen, where they were used to built two small towers and two large towers in the city wall, on the north side of the Saint Walburgen church. The stones of the old towers were taken to the southern areas. Previously, *jonkheer* Henry (Henrickes) and his companions had been captured and taken to

the Boteringepoort in Groningen, where they were all killed by the sword. Their bodies were buried in the Jacobijnerklooster.

Benninghe appears to be speaking about the destruction of the castle in 1361, and the removal of its stones for use in the city walls, after which he speaks about the death of Henry of Selwerd and his companions in 1357.

We could spend many more months trying to determine exactly what year Henry of Selwerd died, or what the name of Reinald II of Coevorden's wife was etc. etc., but such research for the details of the story do not lead us any closer to knowing for whom the Groningen *leeuwengroot* was struck.

C: For Whom Was the Groningen Leeuwengroot Minted?: Conclusion

The conclusion for this section is, in fact, the Final Conclusion of this entire paper...

Final Conclusion

The REYNALDVS KOV legend clearly indicates that the Groningen *leeuwengroot* was struck for a Reinald of Coevorden. Less clear is the “right” by which “Reinald” struck these coins. Based upon the information currently at our disposal, we believe that the 14th century Lords of Coevorden were as follows:

Reinald I	1288 - 1316	<i>burggraaf</i>
Reinald II	1316 - 1336	<i>burggraaf</i>
Reinald III	1336 - 1370	
Johan	1370 - 1375	
Reinald IV	1376 - 1402	

Minting of *leeuwengroten* in Flanders began in 1337 and continued on and off until March, 1364. Minting of *leeuwengroten* in Brabant occurred during the same period, also on and off, but more “off” than in Flanders, and minting ceased in Brabant by mid-1363. It would not have been possible for either Reinald I (1288-1316) or Reinald II (1316-1336) of Coevorden to have struck any *leeuwengroten*.

Minting of *leeuwengroten* in Groningen while such coins were not being struck in either Flanders or Brabant (or Holland or Guelders) seems unlikely, bearing in mind the expected delay between the striking of Flemish types and their imitation in Groningen. If the Groningen *leeuwengroten* are somewhat concurrent with those of Flanders and Brabant, then they must have been struck by **Reinald III** of Coevorden, under whatever pretext.

If, however, there was indeed a “second wave” of *leeuwengroot* minting in Brabant under Johanna c. 1376-1382 onwards (see p. 4), then the Groningen *leeuwengroten* may have been struck during that period by **Reinald IV** of Coevorden, in imitation of the “new” Brabançon, BRABA *leeuwengroten*, sometime between 1376 and 1382 - 1383 (death of Wenceslas of Brabant) or 1392 (loss of Groningen by Reinald IV)... under whatever pretext.

In other words, this is the same, basic conclusion as laid out on p. 4 of this report: No one knows for sure when or for whom the Groningen *leeuwengroten* were struck. Likely candidates are Reinald III of Coevorden (1336-1370) or Reinald IV of Coevorden (1376-1402), but without the appearance of new information, we cannot make any more concrete determinations at this time.

For the sake of clarity we should point out that there are very few coins known from the time period under discussion, minted in Selwerd, Groningen or Coevorden. In other words, there is a dearth of other coin types to which we can compare the Groningen *leeuwengroot*. If the Lords of Coevorden did indeed have the right to strike coins in Groningen, they certainly did not seem to have exercised that right to any great extent.

Acknowledgements

The authors would very much like to thank the following individuals and institutions for their kind assistance:

Cabinet de Médailles, Koninklijk Bibliotheek / Bibliotheque Royale, Belgium
(CdMB / KBR)
Reinier Cunz, Münzkabinett, Landesmuseum Hannover, Germany
Martin Damsma, NNC / DNB
Winny Glaser, NNC
Theodoor Goddeeris
Aimé Haeck
Peter Illisch
Marian Karsch, Historisch Centrum OverIJssel
Benoît Labarre, CdMB / KBR
Landesmuseum Hannover, Germany
Alain Renard, CdMB / KBR
Münzkabinett, Staatliche Museen zu Berlin, Germany
Nationale Numismatische Collectie (NNC)
De Nederlandsche Bank (DNB)
Remi van Schaik, University of Groningen, The Netherlands
Christine Servais, CdMB / KBR
Christian Stoess, Münzkabinett, Staatliche Museen zu Berlin, Germany
Mirjam Torongo
Bennie te Vaarwerk
Johan Van Heesch, CdMB / KBR

Literature

[1]

Algemeene geschiedenis des vaderlands van de vroegste tijden tot op heden

J. P. Arend

J. F. Schleier, Amsterdam

1844

[2]

Croniken der Vrescher Landen mijtten Zeeven Seelanden en de der stadt Groningen

(De Kroniek van Sicke Bennighe)

Sicke Benninghe

Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (digital version)

Amsterdam

[3]

Die ostfriesischen Münzfunde

Peter Berghaus

pp. 9-73

in *Friesisches Jahrbuch*

Number 32, 1958

Item 35: Wittmund (pp. 50-51)

[4]

Nieuw Nederlandsh biografisch woordenboek

P.J. Blok, P.C. Molhuysen, eds.

A. W. Sijthoffs, Leiden

1911

[5]

De Munten van Nederland van de Vroogste Tijden tot aan de Pacificatie van Gend (1576)

(9 volumes)

P. O. van der Chijs

Erven F. Bohn, Haarlem

1851-1866

[6]

De munten van Friesland, Groningen en Drenthe (der heeren van Koevorden) van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gend

P. O. van der Chijs

Erven F. Bohn, Haarlem

1855

[7]

De munten der leenen van de voormalige hertogdommen Brabant en Limburg, enz. van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gend

P. O. van der Chijs

Erven F. Bohn, Haarlem

1862

[8]

Der Turnosen Fund von Wittmund

H. Dannenberg

in *Zeitschrift für Numismatik* 10 (1883)

pp. 223-232

[9]

Het kerkelyk en wereltlyk Deventer

Gerhard Dumbar

Johan Christoffel Nebe, Arnhem

1752

[10]

Rijder- en leeuwengroten van Koevorden en Selwerd

J. A. Feith

in *Tijdschrift van het Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde*

1893

[11]

Ein Turnosen- und Löwengroschen-Fund

von Frauendorfer, H.

MBNG 26/27 (1908/09), pp. 1-11 & plate 1

(*Mitteilungen der Bayerischen Numismatischen Gesellschaft*)

[12]

De vondst van Wittmund

H.E. van Gelder

Jaarboek voor Munten- en Penningkunde (JMP) 33/34 (1946/1947), p. 138

[13]

Muntende ministerialen in Over-Sticht en Holland gedurende de 13e en 14e eeuw

J. J. Grolle

Amsterdam, 2002

[14]

Het geslacht Borculo

J. de Groot

in ***Nederlandsche Leeuw***, 53

1935

pp. 324 - 331

[15]

Bergischen und Jülich'schen Münzgeschichte

in ***Münstudien*** Bd. VII, pp. 41, 427

Hermann Grote *et al*

[16]

Die Münzen der Jülicher Dynastengeschlechter:

Part 2. Die Münzen der Herren von Falkenburg und Borne.

J. Menadier

pp. 459-475 & Plate 19

in ***Zeitschrift für Numismatik*** 30

1913

[17]

***Verslag omtrent de aanwinsten van het Koninklijk Penningkabinet te 's Gravenhage
van 1 januarij to 31 december 1859***

J.F.G. Meyer

The Hague, 1860

[18]

Médailles et monnaies inédites du cabinet royal des médailles, à la Haye

J.F.G. Meyer

in ***RBN***, 1860

pp. 149 – 163

Plates VIII, IX and X

[19]

Munten der Oost-Nederlandse heerlijkheden

A. T. Puister

in ***De Florijn***

1972

pp. 16 – 19

[20]

De burggraven van Groningen

J. W. Schaap

in ***Nederlandsche Leeuw***, 96

1979

[21]

L'imitation des types monétaires flamands : depuis Marguerite de Constantinople jusqu'à l'avènement de la Maison de Bourgogne

Raymond Serrure

1899

Liège: G. Genard; Maastricht: A.G. Van der Dussen, 1972

[22]

Der Groschenfund von Schoo bei Esens

A. Suhle

ZfN 41

1931

pp. 67-91

[23]

The Tournai Hoard (1911): A Numismatic Tragedy Revisited

Paul A. Torongo & Aimé Haeck

Rotterdam, 2017

Academia.edu

[24]

Jaarboek van en voor de provincie Groningen ter gebruike dier genen, welke de geschiedenis deler provincie heel wensen over te zien

Het tweede stuk gaande van het jaar 1273 tot 1493

Nikolaas Westendorp

J. Oomkens

Groningen, 1832

[25]

Histoire monétaire des comtes de Louvain, ducs de Brabant et marquis de Saint Empire Romain

Alphonse De Witte

Veuve de Backer, 1894

[26]

Personal correspondence

Paul Torongo – Peter Illisch

2017

[27]

Personal correspondence

Paul Torongo – Reinier Cunz

2017

[28]

Personal correspondence

Paul Torongo – Martin Damsma

2017

[29]

Personal correspondence

Paul Torongo – Christian Stoess

2017

[30]

Personal correspondence

Paul Torongo – Winny Glaser

2017

[31]

Personal correspondence

Paul Torongo – Remi van Schaïk

2017

[32]

Personal correspondence

Paul Torongo – Johan Van Heesch

2017

[33]

Oorkondenboek Groningen en Drenthe (OGD)

APPENDIX A: Oorkondenboek Groningen en Drenthe

(Reference 32)

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 248

Renoldus van Coevorden verklaart, dat het geschil tussen hem en het klooster te Assen over het broek tussen Veenhuizen en Padhus bij uitspraak van scheidslieden is beslecht en neemt enige daaruit voortvloeiende verplichtingen op zich.

4 May, 1315

248.

1315 Mei 4.

Renoldus van Coevorden verklaart, dat het geschil tusschen hem en het klooster te Assen over het broek tusschen Veenhuizen en Padhus bij uitspraak van scheidslieden is beslecht en neemt eenige daaruit voortvloeiende verplichtingen op zich.

Naar het origineel in het riksarchief in Drente (Inv. I, A 3, IIc), hoog 21, breed 22,5 cM. Ook gedrukt bij Magnin, Overzicht, II, 1, blz. 39.

Universis Christi fidelibus, ad quos presentes littere pervenerint, Renoldus de Covordia et liberi sui salutem et subscrip | torum cognoscere veritatem. Noverint presentes et futuri, quod dissensio suborta inter conventum de Asscen | ex parte una et nos ex parte altera super palude sita inter donos, que dicuntur Venehusen et Pathhus, in discretos viros dominum Hinricum de Norch, militem, Ghofridum de Borclo, fratrem nostrum et patrum, Fredericum de Rodlo, rectorem ecclesie, et Wicherum de Vres, decanum Threnthie, compromissa sopita est amicabiliter sub modo, qui statim sequitur infrascriptus, videlicet quod conventus predictus annuatim in perpetuum de domo dicta Pathus urnatam butiri, de prato dicto Burchmat tres pullos et de domo dicta Venehus tres pullos dabit et in castro Covorde presentabit. Preterea idem conventus in marca Covordie pecora sua domus Venchuse, dummodo segetibus et pratis non noceant, libere pascat in pascuis, sicut hactenus pavit, et pro eo serviet civibus de Covorde pro suis [v]accis in perpetuum duobus tauris non castratis. Nos vero pro centum et viginti quinque marcis Osnaburgensis monete ab eodem conventu receptis placabimus Gheradum Klinking et suos fratres et omnis alios, qui markenote sunt Covordie, et specialiter Cesarium de Covordia. Insper Friones, quos locavimus in dicta palude, sine dampno et molestia dicti conventus amovebimus nec umquam a nobis seu heredibus nostris aliorum Frisonum vel aliquorum edificatio vel inhabitatio in ipsa palude fieri permitteretur, sed tamen predicta palus usui qualicumque predictarum domorum in perpetuum attinebit, quas duas domos, quia [ib]idem plures esse sine consensu Renoldi et heredum suorum non debent, ubicumque placitum fuerit eidem conventui, in eadem palude locare poterit seu edificare, dummodo domus Venchuse sepedicta ville Covorde propius non locetur. In cuius rei robur evidens et munimen sigillum nostrum una cum sigillis dilecti nepotis nostri Hinrici de Borclo et terre Threnthie hiis litteris est appensum. Nos vero, Hinricus de Borclo et universitas te[rr]e Threnthie, ad preces supradictorum Renoldi et conventus sigilla nostra presentibus apposuimus in testimonium singulorum et omnium premissorum. Datum anno Domini MCCC quintodecimo die Dominica post Inventionem sancte crucis ^{a)}.

Aan het stuk hangt alleen nog het eenigszins geschonden zegel van Drente.

^{a)} Achterop staat met gelijktijdige hand: Item Schoenebeke.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 1229

De Bisschop van Utrecht, doet uitspraak in het geschil tussen Bernard van Zabelinghe en zijn horigen te Dulder aan de ene, en Reynold van Coevorden met Godevard van Goor en Herman van Lage, benevens de buren van Dulder aan de andere zijde.

16 July, 1315

Dits mins heren segghen also van tvieste, die gheweset hevet tusghen haren Barnd van Zabelinghe ende sinen man, die tot Dolre wonen, op die ene side, ende haren Godevard van Gore, Reynold van Covorde, Herman van Laghe ende mene bure van Dolre op die ander side. Int eerste so seghet miin here dien wapenrocht ende claghe, die haren Barnds man ghedaen hevet tgheghens die bure van Dolre, quiit op beyden siden. Voertmoer also van den waterganghe, dien haer Barnd behouden hevet, ende omme dat die watergang den buren alte scadeliic is, ende haren Barnd niet also batelic is also hi den buren scadeliic is, so seghet min here toe rechter minne ende omme boerlike ding, dat men dien watergang toe zal slaen ende dien watergang leden zal in dien watergang, die toegangken plach dor die mole toe Hertmen, ende dat men die watergang diepen ende graven mach alle die ghene, dies toe done hebben, ende hiermede seghet miin here ene ganslike zone tusgen beide partien. Ende waer hiir enich scaet an, dat hout min here toe sire verclaringhe.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 253

De gebroeders Reynoldus, Rodolphus en Henricus van Coevorden verklaren aan Johannes, St(r)engere enige goederen in leen te hebben gegeven.

24 December, 1316

Omnibus presentia visuris . . nos Reynoldus, Rodolphus et . . Henricus, fratres, dicti de Covorde , atque omnis nostri veri heredes volumus esse notum presentibus lucide protestando, quod nos de unanimi consensu et bona voluntate Johanni dicto Stengere, opidano Aldensafansi, et omnibus suis veris heredibus domum dictam Velthus sitam in Lindelo et domum dictam Bernerinc sitam in Arneth cum hominibus et omnibus ac singulis earum attinentiis, fructibus et proventibus ipsis adherentibus jure Sutfaniensi concessimus et concedimus firmiter per presentes a nobis et nostris veris heredibus supradictis tenendas et perpetuo possidendas et administrandas, nobis vel nostris veris heredibus jam predictis pro herwadio unam libram denariorum dativorum, videlicet sex solidos cum octo denariis monetae Osnaburgensis vel usualium apud Aldensale, legalium et bonorum. Nichilominus eciam et nos fratres predicti et nostri veri heredes sepedicti

predictarum domorum cum hominibus et omnibus earum attinentiis facere promisimus, promittimus presentibus et faciemus predicto Johanni Strengere et omnibus suis veris heredibus antedictis debitam warandiam et consuetam pre omnibus s . . . volentibus comparare ... In cuius rei testimonium sigillo mei Reynoldi predicti una cum sigillo opidi Aldensalensis petii cum Rodolpho et Henrico fratribus meis predictis et Johanne Strengere sepedicto presentia communiri. Et nos scabini opidi Aldensalensis, rogati ex utraque parte precibus eorum annuentes, sigillum opidi nostri una cum sigillo Reynoldi supradicti presenti scripto firmiter duximus apponendum. Nichilominus etiam et nos Rodolphus et Henricus fratres sepedicti, cum propriis sigillis careamus, sigillis fratris nostri Reynoldi. . et opidi Aldensalensis, quae ad preces nostras presentibus appensa sunt, contenti sumus et utimur in robur et testimonium omnium premissorum.
Acta sunt hec presentibus Arnoldo de Ockenbroke, Hugone de Boclo, Hermanno Heket et Hermanno de Brunckhorst, ceterisque scabinis universis opidi Aldensalensis Henrico Snoync et Gerardo Snoync, ac aliis quam pluribus fidedignis.
Datum anno Domini MCCC sextodecimo in vigilia Nativitatis Domini nostri Jhesu Christi .

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 310

Het Domkapittel meldt aan Reynald van Coevorden en de Drenten, dat de bisschop van Utrecht zijn eisen tegenover hen aan de uitspraak van het domkapittel heeft onderworpen, en verzoekt hun hetzelfde te doen.

10 June, 1327

Decanus et capitulum ecclesie Trajectensis viris discretis Reynaldo, borgravio in Koevorde, necnon universitati terre Drenthie Trajectensis dyocesis, salutem in Domino sempiternam. Universitati vestre patefiat, quod cum alias ex parte vestri nobis presentatas litteras accepimus, nobis inter cetera supplicantes, quatenus reverendum patrem nostrum dominum Johannem Trajectensem episcopum ad hoc inducere curaremus, ut omnem justiam, quam debetis eidem, reciperet et viros terrigenas de Norch, proscriptos ut dicitur a Drenthia, in terra sua inmitteret, necnon quatuor fidejussores, quos ipsum dominum episcopum consti-tuisse asseritis, indempnes eciam observaret. Et licet super hiis cum domino nostro alias tractassemus, vobisque super hoc nostras litteras misissemus, quia tamen ad ipsam responsum non accepimus, scire vos volumus per presentes, quod de negotiis predictis cum eodem domino nostro predicto tractavimus iterato, qui ad preces nostras sic respondit, quod aliqua(m) injuriam nec vobis nec terre vestre propositione proponit inferre et si aliquid injuriosum vobis fecisset vel faceret, aliquidve a vobis peteret, ad quod de jure non tenemini, paratus foret hoc ad veritatem et ordinacionem nostram in omnibus reformare, seque suis juribus fore contentum. Quocirca

si vos modo simili velitis stare veritati et ordinacioni nostre, illud non deferatis nobis per latorem presencium remandare, scientes quod ad pacem et tranquillitatem terre vestre proponimus laborare, alioquin sicut tenemur domino nostro predicto auxilio et consilio assistemus, ut jura sua sibi debita meliore modo quo poterit consequatur. In quorum testimonium sigillum ecclesie nostre presentibus est appensum. Datum feria IIII post Trinitatem anno Domini MCCCXXVII.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 347

Reynold van Coevorden geeft zijn oom Henric van Borculo kwijting wegens de voogdijrekening.

18 November, 1336

Ich, Reynold van Covorde, make kundich alle luden, de dessen solen seen oft horen lesen, dat Henric, de here van Borclo, min oem, hevet mi gherakenet van allen gude ende van allen ghelde, dat he up hadde gheboret binnen der tiid, dat he min vormundere hadde wesen ende hevet de rekeninghe witlike ende wal ghedaen, also dat ic ende alle mine maghe, de darover weren, eme danket ende ich oec eme daraf quiitschelde.
Gheven under minen seghele in den jare unses Heren dusent drehundert ses ende dertich, achte daghe na sante Mertins daghe.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 355

Reynold van Coevorden, zijn echtgenote en een aantal bloedverwanten verklaren Gheerd Elbertinck, zijn vrouw en kinderen bij ruiling tegen vier andere horigen te hebben ontslagen uit de hoorigheid en aan hen goederen te hebben verkocht tegen een zekere jaarlijkse opbrengst.

4 September, 1338

Allen luden, de dessen bref sollen seen of horen lesen, wy, Reynolt borgrave to Covorde, Elisabeth, sijn echte wijf, vrouwe Hinrick, Johan unde Hermen sine brodere, Elsabe unde Nese, sine sustere, unde anders alle sine rechte erfghenamen, doet kundich unde betughet openbaer in dessen breve, dat wy hebbet vryghelaten unde hijr vrylatet in dessen breve Gherde Elbertinck, Beerten, sijn wijf, Gherberge unde Aelheit, er dochtere, van allen eghendoem, daer se uns unde unsen erfghenamen to verbunden waren, umme ene summen van ghelde, de uns unde unsen erfghenamen wal betalet is, unde hebben se upghedraghen unde hijr updraghen in dessen breve voer Ecberte Tackinck, den richter van Oetmersen, de to der tijd sulven in den hegheden heymale sad, in hant Ecbertes Tackinck, des richters voerghenoemt, to behoef des biscopes van Utrecht also voer vrie lude. Voertmeer bekenne wy in desser script, dat wy hebben vercoft unde vercopet in desen breve Ecberte Tackinck voerghenoemt veer wesle, als Hinrike, Roderike, Willeken unde Hessele kindere Gheerdinch to Gheesteren, umme veer marck penninghe, de uns unde unsen erfghenamen wal betalet

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 357

Reinaldus, burggraaf van Coevorden, de schulte van Eelde, de etten en het land van Drenthe sluiten met de stad Groningen en het Goorecht een verbond.

5 June, 1339

In nomine Domini amen. Universis Christi fidelibus presentia visuris et audituris nos, Reynaldus, borggravius Covordie, . . scultetus in Elethe, jurati dicti etthen et universitas terre Threnthie, consules in Groninge et communitas hominum de Gho, volumus esse notum, quod nos federa et pacta pacis, dicta plicht, inter nos invicem observanda inivimus et pepigimus in hunc modum, ita videlicet quod nos Reynaldus de Covordia, . . scultetus in Elethe, jurati et universitas terre predicte sub nostram protectionem in tota terra nostra recipimus cives Gronienses et homines de Gho a quibuscunque. Et si quisquam ex ipsis caperetur vel spoliaretur rebus suis, ipsum captivum recuperabimus cum bonis suis et ad propria remittemus. Si vero conterraneus noster aut extraneus aliquem ex predictis civibus de Groninge vel de Gho per terram nostram transeuntem insequeretur in mericam vel in terram paludosam

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 394

Reynoud, heer van Coevorden, verklaart met Johan van Arkel, bisschop van Utrecht, een overeenkomst te hebben aangegaan omtrent het schoutambt in Twente en het kasteel te Goor.

20 March, 1347

Allen luyden, die dezen brieff sullen sien of hoeren lesen, doe ic Reynoud here van Koevorden te weten ende bekenne openbaer mit desen tegenwoirdighe brieve, dat ic in een ghedinghen bin mit eenen eersamen vader in Goede mynen lieven here, heeren Johan van Arckel, bisscop tUtrecht, alsulcker voorwaerden als hierna beschreven staen. In den eersten, dat hy my bevolen heeft ende ic aengenomen hebbe sijn scoutambocht van synen lande van Twenthe mit alle, dat den voerseyden scoutambocht toebehoort, ende sijn huus te Goer te verwaren van sijnre weghen . . .

Ende wy Reynoud, heere van Koevoerden voirsz., Heinric heere van Borcklo, Johan van Kunien , ridders, ende Johan van den Cloester, knaep , gheloeven ende zeeckeren mit goeden trouwen onsen lieven heere van Utrecht voirsz. . . dat ic Reynoud voirsz. ende mine erfname gebrake mijns mynen heere voerghenoempt . . . dit voerseyde huys te Goer ende scoutambocht van Twenthe vri ende los opleveren sullen, so wanneer dat hy of si des begheren ende my of mynen erfnamen betaelt is alsulc ghelt ende voldaen sijn alsulcke voorwaerden, als voirscreven sijn tot goeder reeckeninge. In oerconde ende in vestenis aller deser voorwaerden ende geloften, soo hebbe wy, Reynoud heere van Coeverden, Henrich heere van Borchlo, Johan van Kunien ende Johan van den Clooster voirsz. onse segelen aan dezen brieff ghedaen.

Ghegeven int jaer ons Heeren duysent driehondert seven ende viertich des Dijnsdaghes na sinte Geertruyden dach.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 415

Reinout, heer van Coevorden, en het land Drenthe sluiten een verdrag met de stad Groningen.

8 August, 1350

Wy Reynolt, here van Covorde unde van Borchlo, ende dat mene lant van Drenthe doet cundich al denghenen, de dessen openen bref solen sien jof horen lesen, dat wi mit der stad van Groninghen hebben ghedaen ene alinghe zone unde ene vaste ende stede zone van allen saken de wesen hebben tusken uns ende der stad.

In ersten dat de van Groninghen hebben ghegheven ende wol bitalet ene summe van ghelde, als van Hinrike, des heren broder van Covorde, den Vroliken ende Copekine van Dalen; des sole wi here van Covorde ende dat lant van Drenthe velighen de borgers van Groninghen in Drenthesken lantrechte vor de van Pedze, van Roden ende de van Roderwolde, sunder allene an den dren kerspelen, derwile dat dit orlogh staet.

Ist voertmer sake, dat wi Reynolt, here van Covorde unde Borchlo, dat moghen vordeghedinghen mit der stad, dat ze unse ghelt, dat wi slaen laet, willet nemen, dat is goet; is des nicht, se solen dar unverbunden to zin. Voertmer were dat dar jenighe breve were inghebroken van vredesbreven van der stad jof van den lande van Drenthe, dat sal men birichten na den breven ende de coepman sal varen mit ziner coepenscap, war he wil, biholden den heren van Covorde al zines rechtes.

Ist oec sake, dat en stadman hebbe to claghene up enen lantman van Drenthe unde wolde men em dat recht vorstoren, dat solde wi mit den gherichte van Covorde ende mit der mente helpen vollenbringhen, ende desghelike solen de raetlude van Groninghen den lantluden helpen rechtes in orer stad, ende van neghenen saken sal men roef jof brant noch vanghenscap maken tusken den lande unde der stad, dat en zi wol vervolghet.

Voertmer van der sake, de wesen hevet tusken Hinrike, des heren oem van Covorde, ende zinen hulperen ende unser stad ende unsen hulperen, dat sal wesen ene olde zone unde ene alinghe zone van al dat daraf gheresen is, in al den ponten, de hirvore ghescreven staen. So sal wesen uetghesproken alle arghelist. Dat orcunde wi Reynolt, here van Covorde ende van Borchlo, ende dat lant van Drenthe mit unsen seghelen.

Gheven int jar uns Heren dusent drehundert ende vijftich des Zonendaghes na sunte Sixtusdaghe.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 451

Karel, keizer van Duitsland, verleent aan Reynout, heer van Coevorden, de bevoegdheid om voor Coevorden en Drenthe een vrijgraafschap en een afzonderlijk gerecht in te stellen.

11 February, 1357

Wir , Karl , von Gots gnaden Romischer keiser , zu alien zeiten merer des Reichs und kung zu Beheim , bekennen und tun kunt offenlich mit disem briif allen , der di insehent oder horen lesen , daz wir angesehen haben die steten getruen dienste , die der edle Reynout , herre von Covorden , unser und des Heiligen Reichs liber getruer , uns und demselben Heiligen

Reiche offt unverdrozerlich getan hat und sovil mere tun wil und mag in kumftigen zeiten, als wir in genediklicher bedenken und verleihen im und seinen erben und wollen und gunnen in ouch von sunderlichen unsern keiserlichen gnaden und von keiserlicher macht, dat sie in den landen Covorden und Drinten eine frye grafschaft und einen fryen schepfestul legen und setzen sullen und mugen, soo in daz in denselben landen allerbest gevellet, und sullen do richten mit dem banne und ouch anders jeden man von unser und des Ryches wegen recht tun und richten. Und wollen, daz dieselben frye grafschaft und schepfestul alle die recht, frijheit und genad haben sullen und der gentzlich gebrouchen, als daz von Romischer keisern und

kungen, unsern vorfarn, an dem Reiche herkumen und behalten ist, unschedelich andern leuten an irn rechten.

Mit urchunde ditz briifes versigelt mit unser keiserlichen majestat insigel, der geben ist zu Ache nach Grists geburt drentzenhundert jar darnach in dem siben und funnfzigsten jar, des nechsten Sunabents vor santh Valentijns tag, unser Reiche in dem eynlesten und des keisertums in dem andern jare .

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 453

Reynolt, heer van Coevorden, Borculo en Drenthe, belooft aan de stad Groningen en Hunsingo, dat hij het afgebroken huis te Selwerd niet weder zal versterken.

2 June, 1357

Wi Reynolt, here van Covorde ende van Borclo ende dat lant van Drenthe, doet condich al denghenen, de dessen openen bref solen sien of horen lesen, dat wi der stad van Groninghen ende den lande van Hunseghe loven in desen breve, aldar dat bus van Zelewert neder is, dat wi de veste up der were sell nederlegghen ende up der were, noch tusken Groninghen ende der were nummermer veste na deser tijt maken sellen. Sunder arghelist. Dat orconde wi mit unsen seghelen.

Gheven int jar uns Heren dusent drehundert zoven ende viftich des Vridaghes in Pinkestereweke.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 475

Adolf van Selwerd en andere leden van zijn familie bepalen de voorwaarden voor het huwelijk tussen Ida, dochter van Hendrik van Selwerd en Herman van Coevorden.

14 February, 1360

Wy, Adolff van Selwert, knape, her Johan van den Cloester, ridder, Cyse Gudesing, Gert Gudesing, Gert Klencke, Arent Huys, Arent Pruis, Evert Humminge unde Johan Kalff, bekennen mit unsen openen breve, dat wy by rade der gemene magen hebben gegeven unde geven mit desen breve Iden, Henrix dochter van Selwerde, Harmanne van Coeverden des hern broder van Coeverden, tot enen wettelicken echten wyve mit den huse und mit den heerschafft van Selwert unde mit den gerichte van Gronningen, also als Ludolff unde Hinrick van Selwert darin storven unde eere was, in alsulcken vorwerden: were dat Ide, onse nichte, storve sunder witteliche geboerte van Hermen van Coeverden, des Godt verbeden moet, so solde Hermen vorscreven unde syne erven dat huess, de herschafft unde dat gerichte vorgescreven wederantworden dengenen, de des enen rechten arve were unde den dat angestorven were mit recht. Unde were dat Hermen enich gelt an schult offte an timmeringe gelacht hadde van den sinen an dat huess offte an de herschafft van Selwert offte an den gerichte vorscreven van Gronningen, dat he offte de syne arven bewisen mochten to goeder reeckeninge unde wittelicker waerheit, darvor solde he offte sinen erven bliven sittende up den huse offte in den heerschafft unde in den gerichte vorgescreven, hen ter tijt to dat hem dat gelt wal betalt wort.

Unde so wanneer hem dat gelt wal betalt wort, so solde he offte de syne arven dat huess unde de heerschafft unde dat gerichte wederleveren unde antworden dengenen, de des ene rechte arve weren. Weer oeck dat Hermen vorgescreven storve sunder witteliche geboerte van Iden unsen nichten, so solden syne arven bliven sittende up den huse, in den herschafft van Selwerde und in den gerichte van Gronningen vor alsulcken gelt, als he daran gelecht hadde, an schult offt timmeringe, als vorscreven is, hen ther tijt tho dat hem dat gelt wal betalt were.

Unde wanneer em dat gelt wal betaelt were, so solen de arven dat huess, de heerschafft unde dat gerichte wederantworden Iden, onsen nichte vorscreven, offt dengenen, de des een rechte arve weren. Sunder argelist. In oirkunde des hebbe wy, Aleff, her Johan, Cyse, Gert unde Gert, Arent und Arent voergenoemt, unse segel vor uns unde vor Evert Hijmminge und Johan Kalff, wen se nene segelen en hebben, an desen brieff gehangen. Unde wy Evert Hijmminge unde johan Kalff vorspraeken bekennen alle dese stucken, de hier vorscreven sint under segele dergeenen, de hieran bescreven staet, want wy nene segelen hebben.

Gegeven in den jar uns Heren dusent drehondert tsestich up sint Valentijnsdach.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 590

Johan, heer van Coevorden, Herman van Coevorden en Godevart van den Oldenhove, de twee eerste mede voor hun zoons, verklaren de heerlijkheid te Groningen en Selwerd met Wolde en Gho voor hun leven te hebben gepacht van het Domkapittel te Utrecht.

8 July, 1371

Allen luden, die desen brief zullen sien of hoeren lesen, . . wi . . Johan, here van Covorden, voer ons ende Reynold, onsen soen, die noch onmundich is, Herman van Covorden voer mi ende Henric, minen soen, die noch onmundich, is ende . . Godevart van den Oldenhove , anders gheheyten van Haren, maken cond ende bekennen openbaer mit desen brieve, dat wi van eersamen heren, . . den .. doemdeken ende ghemeyne capitelen.. Doem tUtrecht, in pachte ende in huerwere ontfanghen hebben tot onsen live alse langhe also onser enich leeft ende nyet langher, alle hoere weerlike gherichte ende heerlicheyt, hoghe ende leghe, te Groeninghen ende te Zelewaert mit Wolde ende Gho ende alle hoere toebehoeren, alsoe als die hem ende hoerre kerken ten Doem voerseyt toebehoren, uuytghenomen ende behodelic hem ende hoere kerken alsulken tijns, tienden ende renten ende ander erfnisse, als zy daer ligghende hebben, elx jaers om vijf marc fijns ende puers zilvers van ghewichte der stat van Utrecht ofte die werde daervoer aen paymente, dat ghenge ende gheve is in der tijt der betalinghen, die wi ende en ighelic van ons mit ghesamenderhant den heren voerscreven sculdich wesen zullen also langhe als wi of enich van ons vyven leeft, ende die wi hem betalen zullen jaerlix binnen hoerre kerken van Utrecht zonder enighe ascortinghe ofte vermijnringhe hoers voerseiden pachts om enichs commers wille ofte enighe lettenisse, die ons aen den voerseyden gherichte ende heerlicheyt gheschien mochte, ofte om anders enighe zaken, op ons zelfs cost, anxt ende arbeyt, tot zunte Peters misse ad Cathedram nu naestcomende ofte binnen viertien dagen daerna onbegrepen ende alsoe voert jaerlix, in alsulken voerwarden ende manieren: waert zake dat hem die voerseyde pacht al alingh op zinen daghen, als voerscreven is, van onser weghen nyet betaelt en worde, zoe vellen wy allegader ghemeynelike ende onghescheyden, ofte die van ons in dier tijt levede of van ons quamen, van der voerseyder huerwere ende van allen rechte, dat wi ofte onser enich hadden of hebben mochten aen der heerlicheyt ende gherichte voerghenoemt, also verre als die heren voerscreven wolden ende anders nyet, behodelic hem nochtan den verzetten pacht, die hem onbetaelt were.

Voert zint voerwaerden, dat wi noch onser enghen en zullen noch en moeghen onse pacht, recht ende huerwere des gherichts ende der heerlicheyt mit horen toebehoren voerscreven versetten noch versellen noch vercopen noch in gheenrehande manieren aen yemant anders brenghen, onder der penen van vervallinghen voerscreven, ten ware bi der heren des doemdekens ende des capitels voerseyt consent ende wille. Ende zoe wanneer wi, . . Johan, here van Covorden, Reynold, Herman, Henric ende Godevaert, nyet langher en ziin, zoe comen die ghorechte ende heerlicheyt mit horen toebehoren voerscreven weder vry ende los aen den heren den .. doemdeken ende capitel ten Doem ende hoere kerke tUtrecht voerseyt, horen vryen wille daermede te doen zonder yemans wederzegghen. Oec zint voerwaerden, dat wi ende en ighelich van ons den heren voerscreven ende horen boden vuerdelic ende behulpelic zellen wesen tot horen renten, die zy daer ligghende hebben, in te manen ende te verkrijgen na onsen vermoeghen, zonder arghelist.

In orconde des briefs zoe hebben wi, . . Johan, here van Covorden, voer ons ende Reynold, onsen zoen, Herman van Covorden, voer mi ende Henric, minen zoen, ende Godevart voerscreven voer mi zelve, onze zeghele an desen brief ghehanghen.

Ghegheven int jaer ons Heren dusent driehondert een ende tsoeventich des
Dinsdaghes na zente Mertijns dach, als men scrijft Translatio.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 591

Johan en Herman van Coevorden en Godevart van den Oldehave beloven te Utrecht de verklaring te zullen afleggen, dat zij van het Domkapittel te Utrecht de heerlijkheid te Groningen en Selwerd met Wold en Gho in pacht hebben.

10 July, 1371

Allen luden, die desen brief zullen sien of horen lesen, doe wi verstaen, Johan, here van Covorden, Herman van Covorden ende Godevart van den Alden Have, anders gheheyten van Haren, dat wi ghelavet hebben ende ghelaven mit desen brieve in goeden trouwen eersamen heren, den . . doemdeken ende capitel ten . . Doem tUtrecht, dat wi ofte onse procuratoer van onser weghen ende in onsen naem, die wi des mechthick maken zullen, comen zullen tUtrecht tusschen hier ende Paeschen naestcomende na date des briefs voer den officiael van Utrecht ende enen notarijs ende bekennen aldaer ende belygen openbaerlic, dat wi in pachte ontfanghen hebben van den heren voerscreven alsulke weerlike gherichte ende heerlicheyt, hoghe ende leghe, te Groeninghen ende te Zelewaert mit Wolde ende Gho ende alle hore toebehoren na allen manieren ende voerwaerden also die brieve begrepen hebben, die wi den heren van den Doem voerscreven daerop ghegheven hebben, beseghelt mit onsen zeghelen, sprekende van den gherichte ende heerlicheyt voerghenoemt, al arghelist uytghesproken. In orconde des briefs zoe hebben wi onse zeghele aen desen brief ghehanghen. Ghegheven int jaer ons Heren dusent driehondert een ende tsoeventich des Donredaghes na zente Mertijns dach, als men scrijft Translacio.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 599

Johan, heer van Coevorden, staat aan de inwoners van Coevorden een zekere uitgestrektheid van gronden af met voorbehoud van de tiendplichtigheid.

11 January, 1372

Wy, Johan, heer van Covorden, bekennen dat in dessen openen breve, dat wy by rade ende consent Reynoldes onses soens ende unser rechten erffgenamen ende urn truwen dienst, die ons onse boreren unde buer van Covorde yewerlt bewyset ende gedaen hebben uns ende unsen voervaderen, hebben gedaen ende gegeven die Haer, die gheleghen is tusschen den Cloester ende den Halenberch in der kerspill van Covorde, dat sy die voerg.

Haer slaen moeghen, ende en ygelicken van den boreren ende bueren van Covorde, die des begerende sijn, daervan hoer andeell gheven moeghen, die besitten ende te gebruiken ende hoer beste daermede te doen, also die te lande gemaeket is, erfflicken ende ummermeer, sy ende hoer rechten erffgenamen, voer ons ende voer onsen rechten erffgenamen, also op die tende garve, die wij op den voerg. lande alle jaer nemen soelen, ende alletijt, also sy des begerende sijn, dat wy sie tenden soelen eenwerff, anderwerff, derdewerff. Deden wy hem des voerweygeringe, so moeghen sy daer gaen mijt twen offste mijt drien buren van Covorde ende setten uns unsen thenden uuth, ende vueren hoer saet hoeres weghes sunder onsen ovelen moet. Voert is dat vorwart, were dat saicke dat yenich van den boreren ende buren van Covorde verarmede offste dat hy van Covorde varen wolde, die mochte sijn andeell van dessen voerg. lande alletijt verkopen, soe wen dat hy wolde, ende daer sijn beste mede doen sunder onser ende onser nacomelingen oevelen moet. Oick is dat vorwaert, soe wie dat daernaest an beyden tsyden gelegen ende gheervet is, die mach ende sall alletijt an den coep die naeste sijn sunder argelist. In oerkonde der waerheyt so hebben wy, Johan, heer van Covorde, onse segell an dessen brieve gehangen voer ons ende voer onsen rechten erffgenamen voers., ende hebben voert gebeden Herman van Covorde, juncher van Selwerdt, unsen lieven broeder, dat hy dessen brieff mijt onss besegelt hevet mijt synen segell tot enen tuege.

Ende ick, Herman van Covorde voers., omme bede willen heren Johans, des heren van Covorde, unses lieven broeder voerg., soe heb ick mijn segell an dessen brieve gehangen tot enen meerren tueghe. Gegeven int jaer unses Heren dusent driehondert twe ende tseventich, des naesten Sondaghes nae derthienden dach.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 705

Orbelia van Buren, 'juncvrouw' van Coevorden , verklaart tevens voor haar zoon Reinold in te zullen staan voor alle schade, die hunne borgen mochten lijden.

5 June, 1382

Wy, Orbelia van Buren, juncfrouwe van Covorden, bekennen mit desen openen brieve vor uns en vor Reinolde, onsen sone, ende vor unse erfgenamen, dat wy loven ende zekerin goeden trouwen Johanne van Westerple, Heinen van der Brughen, Johanne van Ellerselo ende oren erfghenamen so wat goede, dat se uns ende der herschap van Covorden vorsuket hebben ende noch vorsuken, ende daer se vor uns to borghen staen ende vor uns gelovet hebben en noch vor uns loven, dat wy hen daer vol vor doen zollen, ze daervan quiten ende al schadeloes van holden sunder thenigerhand wedertale. Weert sake dat wy des nicht en deden, so bekennen wy in desen openen brieve ende setten em toe enen underpande al unse goede, de wy in Drente lighene hebben,, dat se de antasten moghen ende bruken se to oren willen vor uns ende vor Reinolde, unsen sone, ende vor unse erfghenamen, ende woer unse goede gheleghen sin, al want ter tijt dat wy em vol ende al wal betalet hebben to oren willen sunder thenigerhande wederzeghen. Woertmeer so loven wy in dezen openen breve, Johanne van Westerple, Heinen van der Brughen, Johanne van Ellerselo, dat wy de herschap van Covorde nicht overgheven en zollen of in niemants hant to brenge, heme en sy vol en wal betaelt to oren willen, ende nemen se thenighen schaden van den zwornen in Drente, dat ume unsen willen oft ume willen der herschap, dar soll wy se van unthaven ende al schadeloes van holden sunder thenigerhand wederseghen. In orcunde der wareit heb ick mien seghel beneden an dessen breef gehangen. Gegeven int jaer unses Heren dusent drehundert twe en tachtentich op des hilchen Sacramentes dach .

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 736

Engelbert van Zalne en vrouw verklaren met de Bisschop van Utrecht en de drie steden van Overijssel te zijn overeengekomen, dat zij hun versterkte hofstede niet op de oude plaats aan de Vecht maar aan de overzijde zullen opbouwen en slechts met vergunning van de tegenpartij en jonker Reynolt van Coevorden.

30 August., 1384

Ic, Engelbert van Zalne ende Jutte van Laer, sijn echte wijff. . . Oick sijnt voirwarde dat, wy off unse erffgename gheenrehande veste tijmmeren en sullen up die stede der Vechte, dair dat Laer plach te staen, mer up die ander syde der Vechte moegen wy tijmmeren ende unse erffgenamen up hogen lande sunder graven, alsoeveel als unse lieve here van Utrecht, sijn nacomelingen biscopen tUtrecht, joncker Reynalt van Covorden, die drie stede vurss. gunnen willen ... In den jare unss Heren duysent dryehundert vyer ende tachtentich des Dinxdages nae sunte Johans dach Baptisten, doe hy unthoeft wart, dat men hetet Decollatio.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, nr. 755

Reynold van Coevorden, zelf tegenwoordig, wordt in het gerecht aangesproken.

21 March, 1386

Item des Wonsdages daerna sat mijn heere te Deventer te gerichte van dien saken, die in der claringe gheclaert worden. Item sselven dages . . .
presentibus domino Reynoldo de Kovoerde . . . Item eodem die dominus Reynoldus de Kovoerde recepit primum signum contra Godekinum de Tubbergen
pro XL scutis veteribus. Item sselven dages koes her Reynolt vorscreven tot sinen mombar Bertolt Biermont. Presente Gerit de Bevervorde.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 850

Deken en domkapittel te Utrecht verklaren, dat zij hun goederen en rechten te Groningen en in Gho en Wold wegens door de heren van Coevorden verzuimde betaling verpachten aan de stad Groningen behalve het derdedeel, aan Godevaert en Jan van den Oldenhove en hun moeder toekomende.

25 January, 1393

Wy, deken ende capittel ten Doem tUtrecht, doen cond ende kenlic allen luden, die desen brief sellen sien of horen lesen, dat onse weerliche gherichten ende heerlicheden tot Groninghen, hoghe ende leghe, bijnnen ende buten Groninghen gheleghen, mit Wolde, mit Ghoe, mit hofsteden, mit tijmmer, mit ackeren, bouwich ende onbouwich, campe, weyde, vischerye, weghe, waterganc, mit munte ende mit tolle, clein ende groot, ende mit allen sinen toebehoren, also groot ende also clein als wy se Johan, heer van Coevoerden, ende Reynoud sinen soen, Herman van Coevoerden ende Henric sinen soen, ende Godevaerd van den Oldenhove tot hoere viver live in enen versumenden pacht ghegheven hadden, ghelyc als die open brief inhout, die wy daeroft hebben beseghelt mit seghelen Jans, heren van Coevoerden, Hermans van Coevoerden ende Godevaerts van den Hove, claerlike versumet siin ende een ons vrylijc wedercomen siin na inhout der brieve voerscreven, overmids dat ons die van Coevoerden voerscreven onsen pacht niet betaelt en hebben, tot sulker tijt als si sculdich waren te doen. Ende want wi op die versumenisse voerscreven, die wy aenghe-nomen hebben, onse voerscreven gherichten ende heerlicheden mit horen toebehoren verpacht hebben den borghermeysteren, raet ende der ghemeynre stad van Groninghen, daerom bid wi, onbieden ende ghebieden allen denghenen, die in onsen gherichten ende heerlicheden voerscreven gheseten siin, dat si den borghermeysteren, raet ende der ghemeynre stad van Groninghen voertmeer ghehoerich ende onderdaen siin van onsen weghen ende in onsen naem ende nyemant anders, ende dat sie hem aldaer so in quiten int ghemeyn ende een yeghelyck bysonder, dats ons gheen noot en si mit rechte teghens hem te varen; behoudelic dies in allen punten voerscreven, dat Godevaerd ende Jan van den Oldenhove, ende Zwanelt, hoer moeder, behouden sellen alsulke huer aen dat derdendeel van den gherichten ende heerlicheden voerscreven als si van ons bebrieft hebben. Ende opdat ghi te claerlicher onderwijst moghet siin, dat dese voerscreven gherichten versumet siin, daerom heb wi der stad van

Groningen een copie ghegeven van den pachtbrief voerscreven onder officiaelssegel van Utrecht ende onder een notarijsteyken. In kennise der waerheit heb wi onsen seghel hierop ghedruct.

Ghegeven int jaer ons Heren dusent drie hondert drie ende tnegentich op sinte Pouwelsdach Conversio. Ty. Uptende scripsit. Istarum litterarum sunt tres unius manus et tenoris.

• Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 894

Jyde van Selwert sluit een overeenkomst met haar schulte Heyne van der Brugen.

2 July, 1395

lek, Jyde, jonffer van Selwert, bekenne ende betuge mijt dessen open breffe vor my ende mijn erffghenamen, dat ick ontfangen hebbe een rekenschup, bescreven up sunt Processi ende Martynaensdach tue hijlge martelaeren, van Heyne van der Brugen, onsen schulten, van allen

updraegen, dat he ons opghedraegen hefft ende dat he ons gesant hefft ende darto van reden gelde, dat he onss ghelent heff ende ock dar he vor onss to borge stet ende darto de schulte, de Harmen, mijn leve man, ende ick Wijgbolt Maeryssynge schuldich sijnt van wande ende vort van allen upborge ende wederuutghevenghe, up ende affgheslagen, daer Barleheerre an ende offer waes, blijffde ick hem schuldijch verhondert Gronijnger schijlden. voer welke verhondert Gronijnger schijlden vors. ick Heynen vors. up dat nye gheset hebbe ende sette to eennen onderpant de sestijch graesen landes, de he nu ter tijt bruyckket, de hem Herman van Kofferde, mynen leffen maen, den Goed ghenaeidijch sy, vortydes ghesaet heff mijt

synen opnen bessedden breffen, daer de somme van holt tuehondert ende dartijchstenhalffen olden Vranschen schijlt, welke verhondert Gronijnger schylden vors. ende tuehondert ende dertijchstenhalffen olden Vrancshe schijlden loffe ick, Jyde van Selwert vors., vor my ende mijn erffghenamen Heynen ter Brugen ende synen arffghenamen weder tho gheven ende wal to betallen to hoeren wijlen bijnnen tualff jaeren na dattom des breff. Vortmer sijnt vorworden, wer dat saeke dat ick, Jyde vors., off myne arffghenamen desse vors. verhondert Gronijnger schijlden ende tuehondert ende dartijchstenhalffen olden Vranschen schijlden vors. niich een betalde bijnnen desse vors. tualff jaeren, soe maech Heyne vors.

ende syne erffghenamen desse vors. sestijch graesen landes erfflycken ende eewlijck beholden ende vry ghebrickken voer my ende vor mynen arffghenamen to ewygen daeghe, gene anspraek mer hebben moegen off ende sollen up desse vors sestijch graessen landes, ende sollen se hem waerren vor eemmes maens anspraekke. Sonder argelijst. Desse vors. sestijch graessen landes sijnt gheleghen by Gronijnger hemrycken in Honssijngelanden aldernast Schultijngelande, daer een maer eentusschen lijcht, dat sijck streckt ost ende west, ende ghehetten is de Zijlrijth.

In een orkonde der warijt soe hebbe ick, Jyde jonckvrouwe van Selwert, vor my ende vor mijn erffghenamen mynen seghel an dessen breff ghehanghen.

Ghegeven int jaer onss Heren dusent drehondert vijff ende tnetijch up sunte Processy ende Martynaensdach, tue hijlge martelaeren.

• **Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 905**

Yde van Zeelweerde en haar zoon Hendrik voeren een proces tegen Evert van Langen.

28 August, 1395

Item sSaterdages in vigilia Decollacionis beati Johannis Baptiste geverst die sake tusschen Evert van Lancgen ende Godert van Langen sinen soen, den hi toe momber gecoren hadde, an die een sijt ende jonfer Yde van Zeelweerde ende Henric van Zeelweerde, horen soen, an die ander sijt thent op mijns heren naesten richtdach .

• **Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 906**

Yde van Zeelweerde kiest Herman Clincke om haar in het gerecht te vertegenwoordigen.

25 September, 1395

Item sSaterdages nae Mauricii joncfrou Yde van Zeelweerde koes tot horen momber Herman Clincken. Actum in Hardenberch, presentibus Swedero de Rechter et Johanne Sconeckamp.

• **Oorkondenboek Groningen en Drenthe, n° 1229**

16 July, 1315

See p. 54 above.